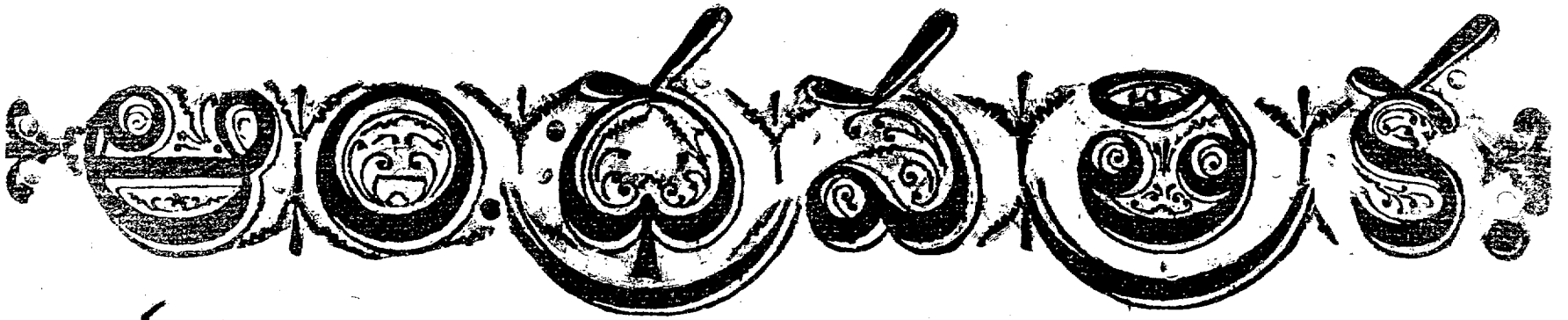

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-8

Telephone No. 544.

310905

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ మేనెల 6-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨.

No. 30
సంచిక 30

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారజోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవంతిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి జ్వరదౌర్బలములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dillabhar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దుశ్చైతన్యతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడును.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కమినియానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, కిరో మాంస్య మాన్పును, యిది నివ్యాపకము
వెంట్రుకలు విట్టుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకలు మరల రోగములే పెరచుననున గల్గి వట్టుకల నుండి పెర
య మంతును.

ఈ రోగాననే దీనిని కరిగించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధిచేసుకో కనిపెట్టుడు

కమినియా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది తెలుసు.

నెల బుడ్డి 1-కి 2-కి మాపించు. 2. కి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లతోను ఈ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు శుభానంద ప్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టెటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన శుభానుగలది.

1 కొన్ని బుడ్డి 1కి 2-0-0
2 కొన్ని బుడ్డి 1కి 2-0-0
3 కొన్ని బుడ్డి 1కి 2-0-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలమందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమ్మకారంబునందును, సరకు అమ్మకారంబునందును కూడా వాడును. లేకున్న,

జాబు చేయబట్టు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 కామ్యూమిటీ, బొంబాయి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

8-5-24 తేది శనివారమునుండి 9-5-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 నిమిషమున రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15
గంటలకు కూడ యూనివర్సల్స్ స్క్రీనింగు సినిమాల్ ది

ఈగిల్స్ టాలన్స్ మిక్కిలి భయంకర, ధైర్య,
కృత్యములు ప్రాణముశీయులు,
ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల అధ్యాత్మము, ఫ్రెడ్ థామ్
సన్ & ఆన్ లిటిల్ ప్రధానపాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు
7, 8, 9, మాడవారము - 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్
గ్రేట్ బ్యాక్సింగు సినిమాను డి లెడర్ ఫుషర్స్ ఇంటర్ నేషనల్
మ్యాగు & కామిక్ కూడ చూపబడును.

ప్రకటన

నేనున్నా యెల్లూరగ్రామ కాపురస్తులు
రాజశ్రీ, నున్నా నాగేశ్వరరావు 2 నున్నా మల్లి
కార్జునుడు, 3 నున్నా గంగరాజు, 4 నున్నా
చెండ్రశేఖరం, 5 నున్నా భీమరాజు, 6 కొండురి
నారాయణరావుగార్లున్నా కలసి మోతే సర
సింహరావు పవరుపేటకొట్టు అనేపేరుతోనా
పెట్టుబడితో కిర్యానాయులు వగయిరా అయియు
వ్యాపారమున్నా అవరకనుసులు సమీప వ్యాపార
మున్నా దీనినాము నగరు వ్యాపారం ది 31-3-24
సం॥ తేదీనుండి నిలిపివేయడమైనది గనుక సదరు
ఫరములకు యివ్వవలసినబాకీలు నాకుమాత్రమే
జల్పించవలెను యీ సంగతి సదరు ఫరం తో
వ్యాపారంచేసిన వారందరు గమనించు కొరు
కన్నారు.

మోతే సరసింహరావు

జునియారు. విభున్న పేట అండ్ సుండ్లపల్లి యెట్టెలు.

MAGBONUM MEDICAL NOOK
7 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal)

రేపల్లెతాలూకా మహాసభ

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు
అధ్యక్షతవహించిరి

గాంధీపూజానిధిగూర్చి హెచ్చరిక

రేపల్లెతాలూకా కాంగ్రెసుమహాసభ కనకాల గ్రామమున ఏప్రిల్ 28, 29 తేదీలను శ్రీయుతులు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద మిక్కిలి జయప్రదముగ జరిగినది. తాలూకాలోని వివిధ గ్రామములనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. సభా ప్రారంభసమయమునకు పూర్వమే అనేక గ్రామములనుండి, రహితులు, వర్తకులు, మొదలగు మహాజనులు షూమారు ౧౦౦౦ మందికిపైగా విచ్చేసిరి. అనుకొనిన ప్రకారం, అధ్యక్షులు గుంటూరునుండి మోటారు మీదవచ్చుట ఆలస్యమాయెను. యావన్మంది మహాజనులు మార్గము నిరీక్షించుచుండ సాయంత్రం (28 తేది) 3 గంటలకు శ్రీ ఆంధ్రరత్నమున్ను, శ్రీవడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య పంతులుగార్లున్ను మోటారు మీద విచ్చేసిరి. మహాజనుల మహాదానందమునకు విలీలైతడయెను. శ్రీయుతులు మార్గాయాసముచే కొంతతడవు విశ్రాంతి పుచ్చుకొనినతరువాత, మంగళవాద్యములతో "మహాత్మాగాంధీకి జై" అను జయజయ ధ్యానములు మిన్నుముట్టుచుండ, అధ్యక్షులు, మహాజనులు, యావన్మంది సభాప్రదేశమున కరుదెంచిరి. ఆహ్వానసంఘమువారిచే నిర్వహించబడిన పందిలియు ప్రత్యేకముగ నొనర్పబడిన వేదికయు సభామంటపమునకు చుట్టుకట్టబడిన పచ్చనితోరణములయొక్కయు ఆలంకారము మహాజనుల కమితానందమును కలుగజేసెను.

వోగేటి వెంకటసుబ్బయ్య శాస్త్రిగారు ప్రార్థన పిమ్మటజేసిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత తేటవర్తి వెంకట్రామశాస్త్రిగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును చదివిరి. వివిధప్రాంతముల ప్రతినిధులవల్లన, ఉపపాదించబడి ఆమోదించబడి శ్రీయుతులు ఆంధ్రరత్నంగారు అధ్యక్షుపీతము నధిష్ఠించిరి. అంతకుముందే వేదికకు వైభాగమున విచిత్రముగ నమర్పబడిన ఒక రంగుకాగితముల బుట్టలోనుంచి పచ్చని తెల్లనిరంగుల పుష్పములు వర్షరూపముగ అధ్యక్షులశిరమునను వేదికయంతటను రాలెను. ఈ దృశ్యమంతయు మహాజనులకు సుంద్రము. అధ్యక్షుల మహాోపన్యాసమును ఎప్పుడు విందుమా యని ఆకురపమినున్న మహాజనుల మనస్సులు కరగినిరగనట్లు అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమునకుముందు కొన్ని పద్యములను తన వృదు మధురకంఠముతో పాడి నాదమయము కావించెను. ఉపన్యాసము ఎట్లుంజో యని తేటలోపాడుచున్న మహాజనుల మనస్సులు ఒక్క మహారాకాలములో భ్రమజెంది ఏదికర్తవ్యమునది తోచుకొనెను. ఎందువల్లనన, మహాజనులు యెంతయో ఆశపెట్టుకొనిన తమ ఉపన్యాసమును విరమించితినినియు పుత్రుకాపన్యాసములతో పనిలేదనియు, నా ఉపన్యాసమే మీ కవసరమైనదో, వెంటనే "గాంధీపూజానిధికి" ౧౧౬ రూపాయలు మహాజనులు కానుక లర్పించినయెడల "రామార్పణము" చేసి తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించెదనని చెప్పి పూరకుండిరి. అంత మహాజనులలో కలిగిన ఆలజడి యంతయుని జెప్పటకు పీలులేదు. కాని మహాజనులలోనుంచి కొంతద్రవ్యమును, ఆహ్వానసంఘసభ్యులు ప్రత్యేకముగ కొంతద్రవ్యమును వెంటనే నమూనాచేసి ఒకగంటకాలమునకు ౧౧౬-౦-౦ లు సమకూడెనని చెప్పిరి. కొంత ప్రొద్దుపోవుచేతను, అధ్యక్షులు ఆయాపది వచ్చియుండుటచేతను, నాటికి ఉపన్యాసము ఆపివేసినదియు మరురోజున సాయంత్రకి యావన్మంది మహాజనులు దయచేయువలసినదని అధ్యక్షులు తెలిపిచ్చిరి.

అంత నాటిరాత్రికి ప్రతినిధులకును, ఇతర గ్రామములనుంచి వచ్చిన పెద్దలకును ఆహ్వానసంఘమువారు మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో ఆతిథ్యమొసంగిరి.

మరునాడు పునఃయం, విషయనిర్ణయకసభ శ్రీఆంధ్రరత్నముగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశము కాబడి, మధ్యాహ్నం ౧౨ గంట వరకు విశేషము చెల్లెలతో పనిలేకుండా, ముఖ్యముగ తీర్మానములను చేసి, ముందు కర్తవ్యమును గురించి విశేషముగ నాలోచించి ౧౨ తీర్మానములను చేసిరి. ఈతీర్మానములలో ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన తీర్మాన మొకటిమాత్రం గలదు. అది "గాంధీపూజానిధి" నమూనాను గురించినదై యున్నది. దీనిసారంశమును, వేరొకచో ప్రచురించిన తీర్మానమును చూడవచ్చును. అంత మధ్యాహ్నం భోజనాదికములైన పిమ్మట సాయం

త్రం 3 గంట కు తిరిగిమహాసభ సమావేశము కాబడెను. విషయ నిర్ణయకసభలో అంగీకరింపబడిన తీర్మానములన్నియు, మహాసభ యందు అంగీకరింపబడినవి—తరువాత అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుటకు ముందు "గాంధీపూజానిధి" వ నమూనాసందర్భమున దీక్షగైకొనిన, శ్రీయుతులు, మాచిరాజు రామమూర్తి, రావువెంకట్రాయణం, నాగళ్ల అమృతయ్యచౌదరి, వడ్డులగిరిరావు, వోగేటి వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రి, తేటవర్తి రాజారావు, పెనుమత్త శివరామరాజుగార్లును, అధ్యక్షులు తమ సన్నిధికి ఆహ్వానముచేసి, క్రిందటిరోజున మహాజనులవల్ల నమూనా కాబడిన ౧౧౬ రూప్యములను ఒక వెండిపట్లముననుంచి, కర్పూరహారితో, రామనామము చేయుచు, శ్రీరామదాసుగారు, దీక్షితులను దీవించి సదరు ౧౧౬ రూప్యములు వారి కర్పించిరి. దీక్షితులు వారికి వందనసహస్రము లర్పించిరి.

రామదాసుగారి ప్రసంగము

అంతట, రామదాసుగారు, తమ సహజచతుత్కృతితో ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి. ప్రస్తుత ఉద్యమముయొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి ఉపన్యసించుచు రామాయణము, భాగవతము మొదలుగాగల అనేక పురాణోపాసములలోని సాదృశ్యమైన దృష్టాంతములు అనేకములు తెలియజెప్పిరి. మహాత్ముల వారిని, శ్రీరామచంద్రునితో పోల్చి నాటి, రామునిభావములు, నేటి మహాత్ముని భావములు ఒకటియేయని జేర్చిరి. ఇందులలో నే ఈ ఉద్యమమునకు నాశనము లేదనియు, తప్పక అచిరకాలములో విజయము నొందుననియు చెప్పిరి. ఇంకెన్నియో మహాత్ములమైన రహస్యవిషయములను జెల్లించిరి. నాబోటి అల్పస్థులు ఆభావములను తెలుపుట దుస్సాధ్యము. ఇంతయేల, ఆమహా మహాండు, తన ఉపన్యాసమధ్యను సభ్యులెల్లని అగ్నిగుండమున దుముక ఆజ్ఞానోసంగినచో తక్షణ మట్లు చేయుటకు యావన్మంది మహాజనులు సంసిద్ధమై యుండిరనుటలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్ర ముండదని తెలచవలెను.

ఈవిధముగ ఆ ఉపన్యాసపరంపరలు రాత్రి 11 గంట వరకు సభ్యులెల్లని నిశ్చేష్టులజేసెను. అనంతరం మంగళగీతములతో రాత్రి 12 గంట సభి జయప్రదముగ ముగించిరి.

తీర్మానములు

రేపల్లెతాలూకా ప్రభు (కాంగ్రెసు) జాతీయమహాసభ కనకాల గ్రామమునందు, ఏప్రిల్ 28, 29 తేదీలను శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగబడి గావించబడిన తీర్మానములు.

౧. జగన్నియంతగా అవతరించిన శ్రీగాంధీ మహాత్ములవారికి కలిగిన మహావత్తును తొలగించి తిరిగి హిందుజాతి దాస్యవిముక్తికై పాటుబడి ననుగ్రహించిన పరమేశ్వరుని ఈసభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

౨. జయతోయందకాలీదేవులు నిజస్వరూపరక్షణకై మైసలుపుచున్న మహాప్రస్థానమచిరకాలములో సిద్ధిపడవలెనని సరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాతెయని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

౩. వైకమునందు ధర్మసంరక్షణార్థము విజృంభించుచున్న సత్యాగ్రహసంరంభమును ఈసభవారు అభినందించుచున్నారు.

౪. మహాత్మాగాంధీ పూజానిధి నిమిత్తమై రేపల్లెతాలూకా అర్పించబడిన రు. ౪౦-౦-౦ రూపాయలకు తక్కువగానిసామ్యు వనూలు అయ్యెపర్యంతం గృహకృష్ణములనుగూడ బోక్యముకలుగజేసికొనక, సర్వకాలసర్వాస్త్రల యందు యేతతో కార్యనిర్వహణ దీక్షబద్ధులై వ్యవహారింప యా మహాసభాసమక్షమున ప్రతిజ్ఞపూరించిన,

- ౧. శ్రీయుత మాచిరాజు రామమూర్తిగారు
  - ౨. ,, రావు వెంకట్రాయణంగారు
  - ౩. ,, నాగళ్ల అమృతయ్యచౌదరిగారు
  - ౪. ,, తేటవర్తి రాజారావుగారు
  - ౫. ,, వడ్డుల గిరిరావుగారు
  - ౬. ,, వోగేటి వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు
  - ౭. ,, పెనుమత్త శివరామరాజుగారు
- గార్లు ఈ సభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వక అభినందనములు ఆచరించుచున్నారు.

ఈదీక్షాసంఘమునకు ఈతాలూకాలోని ప్రతిదేశాభిమానియు తగు మద్దతుచేసి వీరియొక్కదీక్ష జయప్రదముగా వించి కృతార్థులు కావలయునని ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఈ తాలూకామహాజనులు యావన్మంది తమమహాోదార ప్రసాదముచే దీక్షాఫలమును అనుగ్రహింపవలెనని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈదీక్షితులు యే యే గ్రామమునందు బహుళాకరింపబడుదురో, ఆ గ్రామమునుండి మరియొక గ్రామమునకు అరుదెం

చుసమయమున అచ్చటి ప్రజలు యావన్మంది "రామమందు" రూపముగా తగుసన్నాహముతో తోడునడచి కార్యసాధనము గావించవలెనని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈసభానంతరం దీక్షితులను భట్టిప్రోలు గ్రామమునకు వైనుహరించినరీతిని సాగవంపును, కార్యారంభము చేయవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

౫. ఈ తాలూకాలో తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘ మొకటి యాక్రిందివిధముగా స్థాపించుటకు తీర్మానించవలెనని.

౧. ఉద్దేశ్యము:— భారతజాతీయ మహాసభయొక్క ఉద్దేశ్యమే యీతాలూకాసంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యము.

౨. నిర్మాణము:—తాలూకాలో ప్రతిగ్రామసంఘమున కొక్కరు చొప్పున ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడినవారు—జిల్లా, రాష్ట్ర, అఖిలభారత సంఘసభ్యులును (వారి సభ్యత్వమున్నంతకాలము) గడచిన కాంగ్రెసుప్రతినిధులును ఈతాలూకాసంఘసభ్యులయ్యెదరు.

ఈమహాసభకు గ్రామములనుండి ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారిని ఆయా గ్రామములపక్షమున, తాలూకాసంఘ సభ్యులుగా, నంగీకరించవలెనని.

ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిన గ్రామసంఘములు వెంటనే ఎన్నుకొని తెలియజేయవలెను.

౩. కార్యనిర్వాహక సంఘము:—ఈసంఘమునకు ౧౬ గురికి మించకుండా సభ్యులుండవలెను. అందులో రాష్ట్రసంఘ సభ్యులు (యీతాలూకా) 3 గురున్ను కాంగ్రెసుప్రతినిధులు 3గురున్ను ఉద్దేశ్యగతీత్య సభ్యులయ్యెదరు. మిగతా ౧౦ మందిలో ఫీర్దా కొక్కరుచొప్పున ౬ గురిని సామాన్యసంఘము వారు ఎన్నుకొనవలెను. వీరుగాక అధ్యక్షు లొక్కఁడును, ఉపాధ్యక్షు లొక్కఁడును, ఇరువురు కార్యదర్శులును, సామాన్య సంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడినసభ్యు లయ్యెదరు.

౪. కార్యసంఘసభ:—నెల కొకపర్యాయ మైనను, సమావేశ మగుచుండవలయును.

సామాన్యసభ:—అవసరమైనపు డెల్లను సమావేశము కావలయును.

౫. సభలుజరుపుపద్ధతులు వగైరా మిగతావిషయములలో సాధారణము జిల్లా, రాష్ట్రసంఘముల అనుష్ఠానక్రమమును అనుసరింపవలెను.

౬. గ్రామసంఘములు తమవద్ద నిల్వయుండు, సగపాలు సభ్యత్వచందాలోనుండి సగము అనగా 0.1.0 (ఒక అణా) తాలూకాసంఘమునకు కార్యనిర్వహణమోరకు విరాళముగ నర్పింపవలెను.

౭. ఈసంఘకార్యస్థానమును, నిర్ణయించుటకు, కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి అధికార మియ్యవలెనని.

౮. కాంగ్రెసు నిబంధనలకు విరుద్ధము కాకుండులాగున అవసరమైన ఇతర నియమములు చేయుటకు తాలూకా సామాన్యసంఘమువారికి అధికార మియ్యవలెనని.

౯. అత్యంత దానిద్ర్యములోయొన్న నిమ్మజాకుకు ఆర్థికముగ, మనసు సహాయముచేయుట అత్యవసరముగాన, ప్రతిగ్రామములోను అభిమానులు స్థానిక అవసరములనుబట్టి ౫౦ లేక ౧౦౦ రూపాయల స్వచ్ఛమై త్రవము మూలముగా చందావేసిని ఆమె త్రవతో బియ్యము ఉప్పు పప్పు మొదలకాయలు మొదలగు భోజనసాధ్యములను చవుకధరలకు తెప్పించి వాటితో ప్రత్యేకముగా నిమ్మజాకులొరకు దుకాణములుపెట్టి వారలకు లాభములు తీసికొనకుండా విక్రయించుట మూలముగా సహాయము చేయవలెనని ఈ తాలూకా ప్రజలకు ఈసభవారు సూచించుచున్నారు.

౧౦. నిరంతరము దుర్భరముగ దానిద్ర్యమున ముగియొన్న మన పంచమసోదరులు ప్రస్తుతపు ధరలకు ఖద్దరుప్రములను కొనలేరు గనక వారలకు ఖద్దరును తక్కువధర కమ్ముటకుగాను, మనిషికి ఒక 0-0.3 వైసలు చొ॥ ఈతాలూకాలోని ప్రతిగ్రామములోను జాతిమత వివక్షతలేకుండా శ్రీపురుషులు, క్షిలులు, పెద్ద లందరివద్దను 'పంచమ ఖద్దరునిధి' యనుపేరుతో వనూలుచేసి యేతతో కార్యమునకు జాతీయ పర్యవసములలో వినియోగించుటకుగాను తాలూకా సంఘమునకు సదరు వనూలైన మొత్తమును పంపవలెనని గ్రామసంఘ కార్యదర్శులను కోరడమైనది.

౧౧. ప్రభుత్వ న్యాయస్థాన బహిష్కారము కాంగ్రెసులో తీర్మానింపబడి యిప్పటికి నాలుగేండ్లయినను దానిని ప్రజలు యెక్కువగా ఆచరణలో పెట్టనందున ఈసభవారు చింతించుచు తగాయదాలను పరిష్కరించునటులు గ్రామములలో వెంటనే పంచాయితీల నేర్పాటు చేసికొని తద్వారా వ్యవహారములను జరుపుకొనవలెనని ఈసభవారు గ్రామసంఘ గట్టిగ హెచ్చరించుచున్నారు.

౧౨. ఈతాలూకాలో ఖద్దరు యెక్కువ న్యాపకముగ లుకుగాను, ప్రతిగ్రామములోను నూలునకువారలకు మూడుతండు నట్లును ఖద్దరు ధరించువారలకు వస్త్రము లంచునట్లును, తయారైన నూలును త్వరత్వరగా విడుదలయ్యవలెనటులు దూది వస్త్రములు ఉత్పత్తిసామలనుంచి సరసధరలకు తెప్పించి గ్రామములకు చేర్చుటకును, నూలుచదువవారివద్దనుంచి నూలు కొని

పైకిరవాణాచేయుటకునూ, రు. 2000-లకు తక్కువగాని మూలభనమును వసూలుచేసి పనిజరుపుటకు ఈక్రిందివారిని ఉపసంఘముగా నియమించడమైనది.

- ౧. క్రియతగ్గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారు,
- ౨. ,, రావు రాయన్నగారు,
- ౩. ,, పాతూరి సుబ్బయ్యగారు,
- ౪. ,, కంభంపాటి సాంబయ్యగారు,
- ౫. ,, తేటపర్తి బాపయ్యగారు,
- ౬. ,, దేవిగోని బసవయ్యగారు,

ఈసంఘమునకు క్రియతగ్గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారిని కన్వీనరుగా నియమించడమైనది. పైసంఘమువారు వచ్చి తొలకరిలోగా క్రేష్టుమైన ప్రతినిధులు తెప్పించి గ్రామగ్రామమునకును పంపి రైతులు తమఇండ్ల పెరడులలోగాని చేలగట్ల మీదగాని, ప్రతిపైసవేసి ప్రతిఉత్పత్తి చేయుటకూడా, ప్రయత్నింపవలెను.

౧౦. తాలూకాబోర్డు యూనియన్ బోర్డులలోను కాంగ్రెసు (తాలూకా) నిర్ణయించిన అసహాయవాదులు ప్రవేశించునట్లు ప్రజలు తోడ్పడవలెననిని అట్టివాడైనయెందుటకు కాంగ్రెసు సంఘములు ప్రయత్నించవలెననిని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(౨) అట్లు తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘముచే నియోజితులగు తాలూకా, యూనియన్, జిల్లాబోర్డు సభ్యులు, తాలూకాలో ప్రజలకావశ్యకమగు సమస్తమైన సమస్యలను, ఆ బోర్డువారు లభింపజేయుటకు తగు సలహాతీర్మానములను వీరి కందజేయుటయు, నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి వివిధాంశముల నిర్వహించుటకు సదుపాయములూ, సంపూర్ణ బాధ్యత వహించు నట్లు చేయుటకు సదుపాయములూ లభ్యమగు ద్వారా తగుచర్య జరిపించుటకునూ, తాలూకాలోని యావత్పండితప్రజలు తమతమ గ్రామములందున్న తమ సమస్యజీవనమునకున్నా నలయు వివిధవిషయములన్నూ సదుపాయముల తగురీతి విచారించి వ్యవహరించుటకై కాంగ్రెసుసంఘములయందు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టి చర్చించుటకు సంపూర్ణావకాశములు కలుగజేయవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ తీర్మాన తాత్పర్యమును అమలుజరిపించు యందు గూర్చి ప్రతి కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునందు ఒకనివేదికను వాగ్రూపముగాగాని లిఖితరూపముగాగాని, అర్పించుటకు క్రియతగ్గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారిని కోరడమైనది.

ఆ గూర్ఖబోర్డులకు సంబంధించిన వోటర్లు ఆయాగ్రామ కాంగ్రెసుసంఘములలో సభ్యులుగా చేరులాగు ప్రచారములు వెంటనే ప్రయత్నింపవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

౧౧. మహాసందియందు, ఆంధ్రరాష్ట్ర విచ్చికభట సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడు విచ్చికభటనాయకుల శిక్షాశిరమునకు దరిగ్గిరి నిమిత్తమై యీ తాలూకాపక్షమున ఈక్రింది వారిని సంపుటకై తీర్మానించడమైనది.

- ౧. నాగల్ల లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు.
- ౨. దేవరపల్లి వెంకటేశ్వరారామయ్యగారు,
- ౩. పాతూరి సుబ్బయ్యగారు.
- ౪. కావూరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు.
- ౫. మంతెన వెంకట్రాజుగారు.
- ౬. గంగరాజు రామకోటిశ్వరరావుగారు.

౧౨. త్రాగుడు దురభ్యాసమును మాన్పుటకు ప్రజలలో తగు కట్టుబాట్లు చేయుటకున్నా ఆసాములు కల్లగీతకు చెట్లను యియ్యకుండా, ఆపుడుచేయుటకు యత్నించుటకున్నా ఆచెట్లనుంచి పానకము తీసి తెల్లమును తయారు చేయుటకు బోధించుటకున్నా తగు కృషిసల్పుటకు యీ సభవారు యీ తాలూకా ప్రజలను, కోరుచున్నారు.

ఈ ప్రైవటుహరించిన తీర్మానములన్నియు సర్వజనాంగీకారము బడసినవి.

మాచిరాజు రామమూర్తి,
౧-౫-౨౪ మకాం, భట్టిప్రోలు. తాలూకా సంఘకార్యదర్శి.

జి. ఐ. టి. హేలాపురము
సమాజము వారు
తెనాలివాసవి విలాస
నాటకశాలలో
ప్రతాపరుద్రమును
10-5-24 తేది శనివారమునాడు ప్రదర్శించురు.
టవరుకంపెని

గోదావరిమండల స్వచ్ఛందసేవాసభ

ఆలమూరు లో సమావేశమగుట

అధ్యక్షులగు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి యువన్యాసము

(స్వకయవిలేఖరి వద్దనుండి)

అధ్యక్షులగు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఉపన్యాసమునం దీ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

విచ్చికభటధర్మము

శ్రీమద్రామకార్య నిర్వహణాదీక్షాపత్రం యీసభా సదుల సన్నిధి తత్వేవావిధానవివేచనము గావించు నవకాశమిచ్చి నందులకు సంతోషించుచున్నాను. విచ్చికభటవిషయము నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి ముఖ్యాంశములలో నొకటిగా నెంచబడుచున్నది. స్వరాజ్యమునకై భారతజాతి యర్పింపనున్న వివిధ బలిదానమున యందలి శ్రేష్ఠతర మగు నరబలికివలయు వస్తుసంపత్తి సమకూర్చుటయే యిందు ముఖ్యవిధి. ధర్మ సంతక్షణార్థము ప్రాణార్పణము చేయసాహసించు మహాదాతమార్గము మనుజాంతకరణముచే నరింపజేయ దుర్బలము. స్వభావభేద మిందుకు కారణము. ప్రతిజీవియు నిజస్వభావానుసరణముగా స్వధర్మానుష్ఠానమునకు గడంగుచుండును. సమిప్తి ధర్మమును వ్యక్తిధర్మముతో సమన్వయముజేసి బోధించినగాని యే జీవియు నిష్కామవృత్తితో గార్యకారిగానేరదు. జాతిధర్మమును బోషింపవలసివచ్చినప్పుడు భటుడు సంపూర్ణ శిక్ష తానందుట కవకాశము లేకపోయినను తగు సహాయసంపత్తులు లభింపకపోయినను వస్తుతః శక్తిసమగ్రతలు గలిగియుండకపోయినను యథాశక్తి విధినిర్వర్తించుటకు నిశ్చలమైన దీక్ష నైనను గలిగియుండవలయును. భటవృత్తికి స్థితిగతుల యనుకూల్య ప్రాతికూల్యతలు గమనింప నధికారములేదు. భటార్యానుష్ఠానము ఫలాలాప్తిసందకయే పంచత్వము నొందవచ్చును. పునస్సంధాన పుణ్యకాలమునకు బూర్వము ప్రాతపత్రముల విసర్జించు పాదపములభంగి పునరావృత్తి నాశించుజాతి నిజభటావళికి ప్రతిఫలముగ బంచత్వమునైన బ్రసాదింపసాహసించు. నిజధర్మనిర్వహణార్థము జాతి తనభటకోటిని యెట్టియిక్కట్టులైన బాల్పడజేయ వెనుదీయదు. నిజబలపరిధికి బడు శ్రమలో నున్నచిందు స్వేదాంధకరణజాలమునవలె తనభటకోటిని నిజధర్మనిర్వహణ సమయమునం దూడ్చిపుచ్చ వెనుదీయదు. భటుడెప్పుడు అభోక్తయై. కాని యశోవిశిష్టమైన యభోక్త. జీవుడు యదార్థమున నభోక్తయై. ఫలాను భూతి జన్మాంతరమున గాని, దశాంతరమున గాని లభించుగాక. జీవుడు జీవత్వమును త్యజించినగాని య మరత్యునిది నందనేరదు. భటునియొద్ద నిట్టి మహాత్మాగము నభ్యర్థించుచున్నాము. ఒక సప్రదాయమును పెంపొందించుటకై, ఒక పరమార్థమును సాధించుటకై, నిద్రామైయున్న యొక జాతిని ప్రబుద్ధము గావించుటకై జగత్తుటుంబియొక్క ప్రజాసంసారమును నిలువజేయుటకై యీ భటావళిని సర్వసమర్థత మాకాంక్షించుచున్నారము. లోకకల్యాణార్థము అమర భర్తయొక్క ప్రజాయుధనిర్మాణమునకై, త్యాగిగాని సంస్కారమున నభిమానియై యనుగ్రహించిన దధీచిమహర్షియొక్క స్వాగతదాదాన ప్రసాదమెట్టిదో, పదునాలుగు వత్సరములు నిద్రాహరింపవలెనుటకై తుదకు రణస్థిప్రాణాంజలి నొసంగిన రామానుజుని సేవావిధానమెట్టిదో! ధర్మరాజ్యవిజృంభణార్థము క్రీస్తుదేవు డొనర్చిన బలిదాన మెట్టిదో! గురువాటికయం దాత్మ సంవృత్తి మాచిరాజున సమయమునందు బంచిపెట్టిన యకాలీసాధకుని ప్రేమామృతప్రసాద మెట్టిదో అట్టి యుదారసంపన్నత యీ భటావళియం దూహించుచున్నారము.

ఇది స్వల్పవిషయమా ! జాతీయవ్యవహార సంరంభసంక్రమముల నుప్పతిల్లు వీరావేశతరంగముల నోలలాడు బుద్ధుదాడంబరము వంటిదా ? విత్తమునకుగాని, విన్నపమునకుగాని విక్రీతసాధ్యమా ! మనకు వేనవేలు భటులు కావలయును. ఎట్లు లభింపగలరు ? లభించిన యెట్లు నిలుపుకొనగలుగుదుము ? కాంగ్రెసు నిరంతరము వారికై కనిపెట్టుకొనియున్నది. నాయకులు సదా వారికై దేవులాడుచున్నారు. మహాత్ముల వారు సైతము వారి సద్దేశించుచున్నారు. ఫలముమాత్రము మృగ్యముగనున్నది. జాతీయందు నిర్మలాంతకరుణలును, లలసంపన్నులునగు సేవికయైనను ధర్మసేవకు దృఢముగా సంకల్పించిన యుత్తరక్షణము నిరాయాసముగ స్వరాజ్యము లభింపకుండునా? జేగంట్రొవారుచున్నది. సంఘముమాత్రము సంకల్పించుచున్నది.

నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి వివిధాంశములకు బట్టిన తెగుత్తును, చీడలును దీనియందుగూడ గనిపించుట చిత్రము. నడిపేవారు నాస్తి; కావలసినవారు కలెవు. అంతరంగములో ననుమానము. వేగలేక విసుగు. చిక్కుబడిన సిద్ధాంతాలు; చెక్కుచెదరని చాదస్తము; వితిలేని మిమాంసలు; గతిగానని కాంక్షలును; ఇతరాంశములమాదిరి యిందులోనూ కొన్ని విజయఫలములు; కొన్ని అపజయ ఫలములు; దేశములోనున్న ప్రతి పార్టీయును వారుచేసే ప్రతితీరమానమును భటసంపాదనను ముఖ్యకర్తవ్యముగా తేల్చుదును. అందుకు ద్రవ్యమును ప్రత్యేకించడము, కమిటీలు బనాయించడము. కాస్సరెస్సులు సాగించడము, స్వరాజ్యమున కిదియే ప్రధానసాధనమని ఘోషించడము. అన్నిలక్షణములకు కొడువలేదు. అయిదువలెనను మాత్రము అపరూపము. ఎందువలన యీ ఘోరస్థితి ? మనస్సులను విశవరచుకొనుట ? మనుష్యులను లోబరచుకొనుట దుస్సాగ్యమే యగుగాక. మన కిదిలేవ్వునా ?

భటవర్గమున జేరుమని కోరునప్పుడు కొందరు అభిప్రాయ భేదమును యతిసుభువు దారిని యవలంబింపమందురు. కొందరు తిలకు స్వరాజ్యనిధిక్రింద తిరిపెముడెట్టి తద్వారా దాటుదురు. కొందరికి అంతుసాంతు కనుబడిని యసందర్భాలు. కొందరు గొప్పవారమనుకొని నెట్టివాలంటిరున్నట్టి నెరుస్తారు. కొందరు కాస్సరెస్సులకు కథానాయకులు. కమిటీలకు గ్రంథకర్తలు. కనబడనిపని. తెలిపిలేని తిరుగుడు. నగలు, దిగులు. వాలంటీరుపనికి తీరదు. కొందరికి గొప్ప కుటుంబాలు. కొందరికి గొప్పప్రతికాసంసారాలు. కొందరికి గొప్ప ఖద్దరువాస్తాపారాలు. కొందరికిగొప్ప జాతీయవిద్యాలయాలు. భటార్య కొందరికి అంతు తెలియనిది. కొందరికి వృధాయాసముగ తోస్తున్నది. కొందరికి నిష్ప్రయోజనముగ గనుపట్టును. ఇది యింతేనేమోనని అనుమానమందరికి ఉన్నది. ఇక దానివలన గలుగగదన యనువాద తెలిస్తే అందరినం డెయ్య రుట్టుమంటుంది. ఇంతటితోనేగాదు. బూటకపు ప్రేమజూపు బుద్ధిమంతులు, కపటపుకాయణ్యము కనబడుచు గ్రంథసాంగులు. ఈ స్థితిని మరింత బలపరచుచున్నారు. కాస్త పది, ఇరవైరూపాయలకు గంతువేస్తూ జయిలుకు నెళ్లే నెర్రివాలంటిరని కళాకాంతులులేని కాన్సిలుకాస్తంత కదలబారుటకు నెక్కిరింతలలో విచారిస్తూ వుంటాడు. గవర్న మెంటుయదోగి. వాలంటీరుకున్న తూలుడుకు తాను అపరాధము చెప్పుకుంటూ అతనుబడు కష్టములనుగూర్చి వ్యతిరేకసవాళ్లతో గవర్న మెంటును గాబరాజేయజూస్తాడు మితవాది. జైలుకుపోయే వాలంటీరు చెప్పరానిపాపము చేశాడని దానిని తప్పించి ధన్యుడగుటకు పాతప్రాంతుల్నితాను నెదుకడానికి పాతతాటాకులు వెదుకుతూవుంటాడు పోలోహితుడు. ఒరుంబడిలేని వాలంటీరు కుటుంబానికి ఉపాధి యెట్లు కల్పించడమాయని వాని కుటుంబకీర్తినంతా వాడిస్తూ కాలక్షేపము జేస్తూవుంటుంది కాంగ్రెసు కమిటీ. ఇక వీరిచర్యలకు వేదోక్తమైన యాశీర్వచనమిస్తూ గోరంతలు కొండంతలుచేసి శిష్యునిండా కొనియాడుతూవుంటాడు పత్రికా కరెస్పాండెంటు. కాస్తసిగ్గుపడుతూ, అనుమానిస్తూ, ఆలోచిస్తూ, ఆసీస్తూ అడుగుపెట్టే వాలంటీరు వీరందరి విక్రతానుగ్రహములేత వికలమనస్కుడై వెనుకంజవేయడం తలపిస్తూవుంటుంది. పిట్టనిట్టిని మించిన పెద్దసందేహము మరియొకటి. నిజప్రాణోపద్రవరమను ప్రబలార్థిహేతువును, భయంకరమునగు భటార్యానుష్ఠానము యిష్టదేవతకుగాని, సమిప్తిదేవతకుగాని ప్రీతి జనకమునో కాదో అను మహత్సంశయము మరింత ప్రతిబంధకము. దేశాభిమానము వ్యవహారవాంఛ కలుగజేయును. ధర్మాభిమానము, త్యాగోన్ముఖిత గావించవచ్చును. కాని, జాతిధర్మముయొక్క లక్ష్యలక్షణములతో నిజధర్మమున కనన్యత్వము కలదను జ్ఞానసంపత్తి లభించినయెడల నిష్కామదీక్షాకలితమగు భటార్యానుష్ఠానము సాధ్యమగును. ఇట్టి జ్ఞానసంపన్నులు మనకెంతవరకు లభ్యమగును? భటవృత్తిసర్ధించువారికి జాతీయధర్మసంస్థాపనమే పరమపురుషార్థమని మన మెట్లు బోధింపగలము? నాయకులందరట్లు వర్తించుచుండిరా ? మన మెల్లము మనసర్వస్వమును సమర్పిం

చును నియమములు నిర్ణయించుకొనుచున్నారా? భూమిని పండితులు గాని
చును సర్వసమర్థులు గాని యిట్లు పండితులకు తప్ప
యితరులకు సాధ్యమా? అట్లు పండితులు మనకంటె ముందర
గలరు? జాతీయవ్యవహారములందరము వేరువేరుగాను,
సర్వము కాలక్షేపమునకు గాను కొందరము లోకము మర
మరుగాగాను అనుచున్నారేమిట మనమాచరించు ధర్మసంగ్ర
హాలేమిట? కావ్యకావ్యములను గాక విద్యుత్ కర్మమును
బాటింపక డబ్బమునకై యత్నించు లోకసంగ్రహాలేమాచ
రించి సరిపుచ్చుకొనుచున్నారేమిట యింకొకరిని సర్వసమ
ర్థులుగా వింపుమని యెట్లు వదింపనేరదు. తన కందరు
సహాధ్యాయులగుదురే తన క్రోధాభిప్రాయము, తన త్యాగపరిమితి న
నుసరించి విచారించి తేల్చుకొనవలయును.

సర్వలక్షణలక్షణములు భటసంధానములు, భటులను
సమకూర్చుటయు నియమించుటయు ప్రకృతజాతిధర్మ సంగ్ర
హము యిహపరసాధకము. పరమపురుషార్థము అను నిస్సంశ
యమున క్రోధాభిప్రాయములు భటసంధానములు నాటుటయు, స
ర్వప్రాణిసమత్వమును, సోదరవాత్సల్యమును భటవర్గమునందు
నిష్కర్షకముగా పెంపొందించుటయు నిర్వాణకార్యక్రమ
మునందలి యాయంశమునకు ప్రధాన విషయముగా గుర్తింప
వలెను.

రామదండు

ఆంధ్రుల కిట్టి సంప్రదాయము రామదండురావము గా
గలదు. ఆకాలజలనంటివే యీరామదండు. మన యాంధ్ర
భటాధ్యక్షమును దీనిని యేల స్వీకరింపలేదు? మనకర్మమెట్టి
కని యింటేనా? అనవాయోధ్యమారంభమునండి యెన్నిసర్వా
యములో మనవాని రామదండు యావదాంధ్రముండలమున
నెలకొల్పడని మొత్తుకోగా అదేవిప్రార్థనా మనలో ము
ఖ్యులనబడువారే నాదురదృష్టముచే గాబోలు అంగీకరింపలేరే.
దీనికి కారణము పరమాత్ముని యెరుక. మహాత్ముడు నైతము
దీని నెంతయో మెచ్చుకొనియుండెను. వీరికి దీని సంగీతంపజన
దని యెప్పుడును సలహానిచ్చినట్లుగూడ గనబడెను. మాలానా
మహమ్మదాళీగారును, మేకతాళీగారును కాకినాడకు వచ్చిన
ప్పుడు చామరగోట జంక్షనులో దిగినప్పుడు మెట్టమెట్టి
వాక్కు రామదండెక్కడ? అని యడిగిరి వారిని సస్యానించ
బోయిన పెద్దలును, భటవర్గమును నాకు దోపిరి. ఈమాటకు
యిదివరకు నద్దనిపెద్ద లేమని తలంచెదరో వినవత్సాహలడు
చున్నాను. రామదండునుగూర్చి మేకతాళీగారు చెప్పినట్లు
మున్నగు నితరస్థలములందుగూడ బలువిధముల బ్రశంసిం
చిరి. మనవారు పాటించిరా? తుదకు కొంతకాలముక్రింద శ్రీ
టంగుటూరి ప్రకాశముపంతులుగారి యనుగ్రహమున వారి య
ధ్యక్షతక్రింద నెల్లూరులో జరిగిన కమిటీసభయందు యేదో
విధముగా కాన్ఫరెన్సు రామదండుకు కలుగజేసిరి. రామదం
డుయొక్క యావశ్యకత యిప్పుడైనను గమనింతురగాక.

శ్రీ రామేతి వర్ణ ద్వయమూడరేణ

సదాస్యరకా ముక్తిమయైజంత్యం

కతాయుగే కల్పమ మామసాతాం

అనన్తరధర్మే ఖలునాధికారః॥

అనుధర్మమును బట్టి ఆంధ్రదేశముందు గతానుగతియుగ
రామదండు, అను ప్రతిష్ఠాపనము నెలకొల్పబడుచు వచ్చి
నది. రామభక్తులు వైష్ణవైష్ణవాది సమస్తవైష్ణవ యాంధ్రప్రాం
దవ సంప్రదాయముల కత్యంతాదరణీయముగలది. (రామదం
డును మేరను నిరాక్షేపణీయులుగ జేసెను. మౌనసమయములు,
అరాజక సమయములు రామదండుయొక్క యుత్పత్తి కారణ
ములయ్యెను.

ప్రస్తుతపు ఢిల్లీగతులలో ధర్మసంకేపము లెక్కువగుట
యు, దానివల్ల మధికముగలయు, బహునాయకత్వ మేర్పడు
టయు, ప్రజలయందభాంతి యతిశయించుటయు, ముఖ్యముగా
గమనింపతగినవి. వీనిని జయించుటకు విధానము, వివేకము, ని
రోధము, ధైర్యము, కౌర్యము, శీలము, శ్రేయము, ఆత్మీయ
సర్వములు. అవి సంపాదించుట కానునికుటు, స్వార్థజ్ఞానమే
ప్రజలసాధనమని చెప్పవచ్చును. ఆర్యసంప్రదాయ నిందుకు
భిన్నముగ, నిరంతర మీశ్వరసేవా పరాయణత్వమే సాధనమ
ని సిద్ధాంతీకరించుచున్నది. స్వార్థజ్ఞాన ముపదేశించి. ప్రజల
నావేశపురీతుల గావించినచో, అందుబయల్పడవలసిన అహంకార
విజృంభణములను కొంతకాలాపాదన సమయముగాని అవసర
మగుపట్టు జనసమాహారము కాంతలు ప్రసన్నులకైయుటకు మి
క్కిలి కష్టమును కొన్ని కొన్ని సందర్భముల బొత్తుగా విలు
వైనదనుటయు గూడ అశుభవైకవేద్యము. రామభక్తులవేకమే

నవో దృష్టియందు నిలచియున్న స్వార్థపరత, ధర్మనిరూప మ
నలంబించును. నాయకులవృత్తు విశ్వమూర్తియగు మహాజనసమూ
హమునకు నిగ్రహనిగ్రహములు రెండు ప్రసాదించ గలుగుదురు.
తాము రామభక్తులవృత్తును ప్రయోగపరంపరములయందు
సమర్థతగలవారందరు అందుముఖ్యముగా ప్రజలు సమష్టిగా తమ
లోకవ్యవహారములను జరుపవలసివచ్చిన యీరోజులలో రామ
భక్తులహితమైన సవిప్రవ్యవహారము నిష్ప్రయోజనము, అనర్థజ
నము, అపాయకరమును అగును.

కావున ప్రజల సంకల్పశీలుల రామభక్తి ప్రవేశదెట్లైన
చో, వివేకముగలవారై, చిత్తనిరోధముగలవారై నిశ్చలులై,
కాంతలై, కార్యసాధనకు గడంగుదురను విశ్వాసముతో యీ
రామదం డేర్పాటుగావలసివచ్చినది.

ఇందుమించు యిట్టియందైత్యముతోనే, బాలభటుసంఘ
మున నొక పాశ్చాత్యప్రతిష్ఠాపన మిప్పుడు కొందరు పెద్దలచే
నామోదింపబడి మన యనుష్ఠానమునకు విధింపబడినది. దాని
లక్షణము లాంధ్రమహాజనుల కందరికి విదితములే. ఈ రెండిం
టికిగల భేదాభేదములు, యోగ్యతా యోగ్యతలను విచారించి
నవో మన తత్వమునకు యుక్తమైనది రామదండునియే లేలగ
లదు.

‘సౌటు’ అనుపదమునకు అన్వేషించువాడు అని అర్థ
ము. శ్రీరామచంద్రునియొక్క భాగ్యలక్ష్మి, రాజ్యలక్ష్మి, య
థాంగలక్ష్మి యగు సీతామహాదేవిని అన్వేషించినవారే రా
మదండు, కావున పాశ్చాత్యరూపమున సౌటుకు రామదండ
ను పదమే యోగ్యమైన ప్రాచ్యరూపము జాతీయము నగు
చున్నది. ధర్మాన్వేషణము గావించి ధర్మసంస్థాపనమునకు తో
డ్పడవలసినది రామదండునియే సిద్ధాంతమునను.

రామదండు కామధేవు. ప్రజలవ్యవహారము లన్నిటి
యందు నిఖిలపురుషార్థసాధనయందు రామదండు ప్రయోజన
కారిగనుండును. ధర్మ విషయములు, ఆర్థికవిషయములు, రాజ
కీయములు, మతసంబంధములు వగైరా అన్నిటియందు రామ
దండుకు జ్యోత్యము గలుగజేసికొనుటకు అధికారముకలదు. మ
హాజనముమీద జరుగవలసిన కార్యములకు ప్రయోగమందేగాక
యవసంహారముందుగూడ శక్తిసామర్థ్యములుండుట ముఖ్యము
గా యవసరము. కనుక రామచంద్రులబ్రతిమిచేగాక యింకొక
విధముగా పిలుచేదు. కావున రామదండుమార్గమే అవసరమని
గ్రహింపవలెను.

౧. ఆంధ్రమహాజనులు రామదండు విషయము తగు
శ్రద్ధవహించి యుద్ధరింప బూనవలయునని నాప్రార్థన.

ఇదితప్ప యింకొక మార్గమున మనము కార్యమును సా
ధింపగల మనుమాట కల్ల. చీరాలపేరాలలో యువపదివేలజనము
యిండ్లు వాకిట్లు మఠి పదునొకండు మాసములు గావించిన
సాహసము రామదండు ధర్మమువలననే యని మీకెవ్వరికిని దె
లియని విషయముకాదు. రామదండుయొక్క పరమాధి మన
మతపరమార్థమును బోధించును. “సర్వం రామమయమ్”
అ ను త త్వ ము మ న భ టా వ లి కి వ ల యు

(౧) బలము (దేహబల మనోబల దైవబలములు.)

(౨) సంఘాలమునున్న (అదైవత భావముచేత సమస్త
భేదములు దండు దీక్షాసమయమున మరువవలయునగునక) శ్రీ
రామచంద్రునికి విశ్వావిత్తమునాదీ యనుగ్రహించిన “అల”
“అతిబల” యను మంత్రారాజులయలను బ్రసాదించగలడు.
అదియునుగాక మనమునుష్ఠింపవలసిన యహింసామార్గము పరమ
భాగవతమార్గమే యుండునని భాగవతరూపమున రామదండు
తెలియ గల సంస్థతోగాని మనభటావళి ముక్తిసందేశదని స్ప
ష్టీకరింపగలదు. అహింసామార్గము భాగవతముతో యనుష్ఠేయ
మని యెరుంగవలెను. ఇది సూతనముగా మహాత్మునిచే ప్రవేశ
పెట్టబడినది కాదు. ఇది మనసంప్రదాయసిద్ధము. బమ్మెరపా
తరాజుగారు భాగవతపురాణమునందు ద్వితీయస్కంధములో

క॥ సాచిచిన దిట్టిన గొట్టిన

బడుమందురుగాని పరమభాగవతులు దా

రొడబడను మామనేయగ.....

అని వివరించుచున్నారు. “సర్వభూతేషు చాత్మా
శం సర్వభూతాని చాత్మని” అను జ్ఞానము భాగవతుని యంత
రంగములో నిండిన కారణముచేత విశ్వమునం దేమానవుడను
దనకు శత్రువుడు కానేరడునని తాత్పర్యము దృఢముగా నేర్పడు
ను. భారతమార్గమున శత్రుప్రతిపక్షమును సహజము. అందు
వలననే హింస సామాన్యపాపముగ వర్తింతును. హింస
ద్వంద్వములోనది గనుక విశ్వమునుండి పరిపూర్ణముగ దొలగిం
చుట పరమేశ్వరునికిగూడ దుర్లభము. అహింసాపంథానువర్తులు

స్వీయాంతరగణముమీదనే హింసను బ్రయోగించి అమృతము
తోబాటు హోలాలునునకునైతము చోటియ్యవలసినవైన నీల
కంఠునిభంగి అహింసను యితరులయెడలను, హింసను తమయే
డలను వినియోగించుచు అహింసావ్రతమును లుక్కుతక్కుల
యొక్కరు. శత్రుప్రతిపక్షమున భారతమార్గమునైతము అదైవ
తసిద్ధికి హాని కలుగజేయనేరదు.

ఇది శత్రుసాధనగా మిర్యాకర్మసాధి దానవశక్తిగలు
తరించినరీతిగా నదైవతసిద్ధి నన్వయించవలెను. హింసాహిం
సాగర్వితములన శత్రుమిత్రసాధనలలో మోడకోపచారములు
మాత్రము భేదించును. ఒకదానియందు చపచారము. ఒకదాని
యందు దుష్చరము. ఉభయత్రగూడ నదైవతాత్పర్య మన
సరముగాని యహింసయందు సున్యక్రముగను హింసయందు వన్య
క్రముగను వర్తించును. అందుచేత నహింసా సాధనలన స్వ
చ్ఛందభటులకు సున్యక్రముగా నదైవతమును బోధించి తా
త్కాలికముగా నైన అనగా దీక్షాసమయముననైన దైవతము
ననుష్ఠింపజేయునది. రామదండుమతము తప్ప జేయించు గన
బడదు. ఏలనన, దీక్షాసమయమున ‘అంతారామమయ’ మను
భావముతో బ్రాహ్మణులు ఛండాలులతో నైతము గలసివల
సి యుండవలసియుండును. తాత్కాలికముగా నైన సంపూర్ణ
సోదరభావము భటసంఘములో బయలుదేరును. ఇక పాశ్చా
త్యమువరకును సాహసము చేయుట యదైవతసిద్ధివలనగాని
యాతత్వమునందు విశ్వాసమువలనగాని లభింపనేరదు. భగవద్గీత
యంతయు నిందుకే యేర్పడినది. “అచ్యేద్యోయ మనాజ్యో
యమ్” అను ద్వితీయాధ్యాయమునందలి శ్లోకపరంపరప్రామాం
దు పీఠిని వదలించుటకే గీతాచార్యు లుపదేశించియున్నారు.
కావున అట్టిప్రయోజనకారియైన రామదండుసంస్థ నీ మహాజన
సభయందైన సంగీకరించెదరా? లేక యిప్పటికిగూడ మన మా
చరించుపనులకు యేయు తరహింసాసాధనపు దాక్షిణ్యంతుల
యాశీర్వాదాంగీకారములతో వేచియుండవలసినదేనా?

సోదరపోషణము

మన భటావళినిగూర్చిన సమస్య యింకొకటికలదు. ఇది
సోదరపోషకవిషయము. అందరు భాగ్యవంతులుకారు. కొంత
సహాయము భటునికి జరుగవలసియుండును. ఇంతకుమందు విచా
రింపవలసినవిషయము భటుడు యావత్కాలము పనిచేయవల
యునా? లేక కొంతకాలము చేతముపని, కొంతకాలము స్వంత
పని చూచుకొనవచ్చునా యనుసమస్య. నాయకప్రాయము
సర్వకాలసర్వావస్థలందు భటుడు తనవిధిని నిర్వర్తించు
చుండవలసినదనియే. ప్రతిజ్ఞాస్వీకరణమునం దణుమాత్ర మనుమా
నింపక యెట్టిపనినైనను జేయుటకు సంసిద్ధులైయుండవలసినదియే
నాతాత్పర్యము. వివిధవ్యవహారములలో నెద్దనియందు నైన
ప్రత్యేకసమర్థతయన్నయెడల నయ్యదిప్రత్యేకించుకొనిసాధింప
వచ్చును. అన్ని పనులను అన్ని కాలములందు క్రోధాభిప్రాయ
వాచరింపవలసిన భటునకు వలయుచో జీవయాత్ర యథార్థ
ముగా సాగించుటకు దగునేర్పాట్లు గావించవలసినది మనకు
బరమధర్మము. అహమ్మదాబాదు ప్రతిజ్ఞయందు భోజనము
గూర్చి యధుగగూడవనియున్నదని మనపెద్దలు కొందరు చీటికి
మాటికిచెప్పి పొడుచుచుందురు. కేవలము ధనాభ్యులే కాంగ్రెసు
పనిచేయుమని యామహాత్ముని యభిప్రాయమా? బీదనావలూ
సంగు ఆత్మాంజులు భారతమాతృమందిరమున స్వీకరింప
ననర్హములా?

అమహామహాడు డెట్టివివరీత మెన్నడైన మామించునా?
వైష్ణవవారిచివరీతి అయోచితముగా నేవయెనర్హవలె నదే
ఆర్యసాంప్రదాయము ప్రతిష్ఠించుటకుగ నేదవారిని కాంగ్రె
సు కనిపెట్టగూడవనెడిభావ మెందైనగలదా? బాధ్యతలేదనిన
నగుగాక, పరమధర్మమున అన్న దానముచేయగూడదని అం
దెచ్చుటను గానరాదే! ఒకవేళ కాంగ్రెసు తనసంభావనము
చేయలేకపోయిన సందర్భములో భటుడు భోజనములేమివిశేష
బాధ ననుభవించవలయునగునక భటుడుపడుబాధ విశేష యన
కొలది, ధర్మార్థము నేదన అతిశయించిన కొలది, ప్రతిపక్షుని
మనసు సులభముగ వశీకృతము కావలె ననుభావముగూడ నిం
గ్రహింపబడవలయును. మొన్న ఏప్రిల్ 21వ తారీఖున స్వ
రాజ్యప్రతియందు ప్రకటించబడిన కాంగ్రెసుప్రకటన తిలకిం
చండి. అకాలీలకు ఇరువదియైదువేలరూపాయలు జయింపు
బడినవారిటులముల పోషకార్థము సాంక్షిక వేషియున్నాను.

కేవల కాంగ్రెసువ్యవహారముకాని విషయములలో గూడ
భటావళి పోషకార్థమై కాంగ్రెసుజ్యోత్యము పుచ్చుకొనుచుండ
స్వంతవ్యవహారమునందు సంచరించు భటులవ్యవహారము అలా
చింద కాంగ్రెసుకు అధికారములేదా? భటుల కడుగుట్ట భటు

అమ్మలొంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

గోదావరి జిల్లా సహకార సభ

భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షతన
కోశస్థానము.

గోదావరి జిల్లా సహకార సహకార సభ నాల్గవ సమావేశము భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షతన మే 1 వ తేదీ ఆలమూరునందు జరిగెను. అధ్యక్ష కోశస్థానమునందలి ముఖ్యభాగము లీదిగు ప్రకటింపబడినవి.

వెంకట పతిరాజుగారు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సహకారోద్యమాభివృద్ధి అవసరమని చెప్పి ఇతర దేశముల దీక్షాద్యమును వృద్ధిగాంచిన విధమును వివరించిరి.

ఆస్ట్రేలియా

నేను చూచిన అన్ని దేశములలో ఆస్ట్రేలియా దేశము శ్రేష్ఠమైనదని చెప్పవచ్చును. ఆ దేశము నిజముగ లేబరుపక్షమువారిచే పరిపాలింపబడుచున్నది. అన్ని విషయములందు అందరకు సమానముగ హక్కులున్నవి. ప్రజలు సౌఖ్యవంతులై విశ్వవ్యవస్థలైయున్నారు. భిక్షకులులేరు. దారిద్ర్యము లేదు. సహకార సంఘములులేని గ్రామమేలేదు. ఆస్ట్రేలియాలో 25 లక్షల గుఱ్ఱములు కోటిపదిలక్షలపశువులు దాదాపు 8 కోట్ల గొట్టెలు మేకలుయున్నవి. 27 లక్షల మంది నేపింగ్యుల్యాంకిలో డబ్బుకట్టుచున్నారు. వారుకట్టిన మొత్తము 170 కోట్లు భారతదేశమున 32 కోట్లనుండి ప్రజలున్నారు. మొత్తమువీధి నేపింగ్యుల్యాంకులయందు 25 కోట్లు మాత్రమే కట్టుబడుచున్నది. న్యూజిలాండునందు గోదావరి జిల్లాయందు కన్న తక్కువ మందియున్నారు. ఆ దేశమున 48 కోట్లు నేపింగ్యుల్యాంకులయందుంచుబడుచున్నది.

డెన్మార్క్ స్వీడను

డెన్మార్క్లో సహకార పద్ధతులపై పెరుగుదలను తయారుచేయ ప్రతిష్ఠాపనలు 1050 నున్నవి. దేశమునందంతయు 10 1/2 లక్షల ఆవులున్నవి. ఈ ప్రతిష్ఠాపనములకు చేరి 7 1/2 లక్షల ఆవులున్నవి. 12 కోట్ల రూప్యములు విలువగలవెన్నను వారు ఎగుమతి చేయుచున్నారు. 150 మంది కైతులుచేరి ఒక్కొక్కరు 120 రూప్యములు చందా వేసికొని ఒక సహకార సంఘమును స్థాపించుకొనెదరు. ఆ ఆవులు కొనెదరు. ఈవిధమున 2 కోట్ల రూప్యములు పెట్టుబడి అయియున్నది.

భారతదేశమువారు ఇబ్బందైన ఎంతయో లాభము కలుగును. స్వల్పముగ పెట్టుబడితో ఈపరిశ్రమను ప్రారంభింపవచ్చును. సహకారపద్ధతిపై ప్రారంభించిన మరింతనుభవమును. ఆస్ట్రేలియాలో ఈపరిశ్రమ సహకారపద్ధతులమీదనే జరుగుచున్నది. 200 ఎకరముల విస్తీర్ణముగల పొలము పశువుల మేతకై వడలబడును. ఇంక పాలు వెన్న దేహమునకు అధికముగ బలమును కలుగజేయునని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఒక శేరు వెన్న 6 సేర్ల మాంసముకన్నను 14 1/2 కోడిగడ్డ కన్నను ఎక్కువబలము కలుగజేయును. ఆస్ట్రేలియాలో సరిగ్గా 95 శేలటన్నులవెన్న తయారుచేయుచున్నది. న్యూజిలాండు నుండి 4 కోట్ల రూప్యములు విలువగలవెన్న 5 కోట్ల రూప్యములు విలువగలవెన్న సరిగ్గా ఎగుమతియగుచున్నది. సగటున నేరు వెన్న ఖరీదు ఒకరూపాయి.

స్వీడనులో ఆవులసంఖ్య అధికముగ నున్నది. 3 కోట్ల విలువగల వెన్నను వారు ఎగుమతిచేయుచున్నారు. వెన్నతయారు చేయుటకు ఔర్యులో 3500 స్విజర్లండులో 8000 ప్రాన్సులో 700 ష్వీడనులో 400 సహకారసంఘములున్నవి.

ఈపరిశ్రమను భారతదేశములో వృద్ధిచేయవలెను శ్రేష్ఠముగ ఆవులకు నివాసస్థానమని పసిద్ధిగాంచిన భారతదేశమున నేడు పాలు వెన్న దొరకుటకు కష్టముచున్నది. వైదానేట పాలుపైసాపైటి అనునేట ఒక సహకార సంఘము స్థాపింపబడెను.

సరిగ్గా 1231 రూప్యములు విలువగల పాలుపైసేయబడెనట. 59 రూప్యముల లాభము వచ్చెనట. ఎంత గొప్ప విషయము. ఆవులసంఖ్యపైత ఈ పరిశ్రమాభివృద్ధి ఆధారపడియుండును. భారతదేశమునందు ఆవులు నానాటికిక్షీణించుచున్నవి. ఆస్ట్రేలియాలో దినమునకు 10 మొదలు 80 సేర్లవరకు పాలిచ్చు ఆవులున్నవి. పశువులమేతకు ప్రత్యేకింపబడు భూములవిస్తీర్ణము భారతదేశమున తగ్గిపోవుచున్నది. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారుకూడ కొంతసహాయముచేయుట అవసరము. ఇటులు సహకారసంఘములను స్థాపించునని పనిచేయుటకు అవసరము. ప్రతి గ్రామమునందును పశువులమేతకై కొంత భూమి ప్రత్యేకింపబడవలెను. పశువులు అభివృద్ధిచెందుటకై కృషిసలుపుటకు సహకారసంఘములు స్థాపింపబడవలెను.

గ్రామములు - సహకారోద్యమము

గ్రామములందు సహకారోద్యమము సుస్థిరముగ నాటుకొనిపోవలెను. వ్యక్తులుచేయజాలనిపని సంఘములద్వారా నేటికే రగలదను సత్యమును వ్యవసాయదారులు గ్రహింపవలెను. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామసహకారసంఘములుగా బాంకీలు యుండవలెను. కొంతమంది కైతులు కలిసిన యంత్రసహాయముతో వ్యవసాయముచేయవచ్చును. ఒకమనిసి అధికముగ మొత్తమును పట్టుబడిచేయజాలకు. నలుగురుకలిసిన కావలసినంత ధనముచేరగలదు. ఇదిగాక నలుగురుకలిసి ఒకసారిని తనిఖీచేయవచ్చును దుబారాభివృద్ధి అవకాశముండదు. మంచి విలువగలసామగ్రిని కొనుట సాధ్యమగును.

చెరుకుతోటలయందు చెరుకుగడ్డలను చితుకొట్టుటకు సహకారపద్ధతులపై కొంతమంది కలిసి యంత్రములను కొనవచ్చును. సహకారసంఘమును స్థాపించి యంత్రములనుకొనిన సంఘసభ్యుల కెంతయో లాభముకలుగును. సంఘసభ్యులకు యంత్రములతో పనిలేనప్పుడుఇతరులకు అద్దెకియ్యవచ్చును. రోడ్లనిర్మించువనినకూడ సహకారసంఘములు చేయవచ్చును. న్యూజిలాండునందు పట్టణవర్కులు సహకారపద్ధతులపై జరుగుచున్నవి.

నిపుణులు కావలెను

నిపుణుల సహాయము అవసరము. ఈసందర్భమున ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధవహించి తోడ్పడుట అవసరము. ప్రారంభమున నిపుణులు దారిచూపవలయును. సహకారసంఘములను చక్కగ నిర్వహించునట్లు ప్రజలకు శిక్షగదపవలెను. జీతముపుచ్చునకొక ఆపరేటింగుసంఘములందు బ్యాంకులందు పనిచేయువారుండవలెను. లాభముపై దృష్టియుండకూడదు. భారతదేశమన ఈసహకారోద్యమమును కర్ణాటకప్రభువుగారు 1904 సంవత్సరమున ప్రారంభించిరి. 1922 సంవత్సరమున దేశమున 52 వేలసహకారసంఘములుండెను. 18 కోట్ల మూలధనము ఏర్పడెను. సంవత్సరమునకు 62 లక్షల లాభము కలుగుచుండెను.

అదర్శ ప్రాయమగు గ్రామము

బొంబాయి రాజధానిలో వహస్వ ఆను చిన్నగ్రామముగలదు అచ్చట ఈదర్శము ఆత్మగర్విత దేశయందున్నది. ప్రతిగ్రామమునందు గ్రామ సహకారసంఘమున సభ్యుడుగ నున్నాడు. సామాన్యముండి ధనముఅప్పుగ పుచ్చుకొనువారుగ్రామమునందేలేరు. పంటలలోనూటిలో రెండువంతులు సంఘమునకు సభ్యులు చెల్లించెదరు. ఈసంఘమున 18 వేల రూప్యములు డిపాజిటునందున్నవి. ఈగ్రామమున సివిల్ కేసుగాని క్రిమినలు కేసుగాని కడచిన 10 సంవత్సరములనుండి జరుగలేదు.

నిర్వహణము

సహకారసంఘములను సభ్యులే నిర్వహించుచుండవలయును. ఇదియొక ముఖ్యసూత్రము. ప్రభుత్వమువారుకూడ ఈ సత్యమును గ్రహించి తదనుగుణమున ప్రసర్తించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. పూర్వముప్రభుత్వమువారు సహకారసంఘములకు ఉత్తరువుల నిచ్చుచుండిరి. ఈఉత్తరువులు సలహాలుగ మారినవి. ఈ సలహాలుకూడ ఇప్పుడు సామాన్యసూచనలుగ మారినవి. సంఘసభ్యులు తప్పులుచేయవచ్చును. కాని వారిబాధ్యతలను వారు సరై టుగలుబారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండుట అవసరము.

రిజిస్ట్రారు భారతీయుడుగ నుండవలెను

ప్రభుత్వమువారు సహకారాభివృద్ధికై ఎంతయో పనిచేయుచున్నారు. సంవత్సరమునకు 6 లక్షలు వ్యయముచేయుచున్నారు. ఇందులకు కృతజ్ఞులము. కాని ఈశాఖాధికారిపనిని భారతీయుని కివ్వకుండుట గొప్పతప్పని నా అభిప్రాయము. ప్రస్తుతమున్న శాఖాధికారిని నేను తిరస్కరించుటలేదు. ఇది కేవలము భారతీయులకు సంబంధించినది. భారతీయుడే ఈ శాఖకు అధికారిగనుండిన పనిఇంకను చక్కగ జరుగగలదు. నిలయనిన భారతీయుల కష్టములు భారతీయునకు తెలియు విధమున ఆంగ్లేయులకు తెలియజాలదు. అర్హతగలగిన భారతీయాధికారి దొరకకుండిన ఎవరినైనను ఇతరదేశములకు పంపివారికి తగినసహాయము గలుగునట్లు చేసి అట్టివారికి ఈఉద్యోగమిచ్చుట ఉచితము. యన్. గోపాలస్వామి ఆయ్యగారిని ఇతరదేశములకు పంపి వారికి ఈఉద్యోగమిచ్చుట ఎంతయో ఉచితమని ప్రభుత్వమువారికి సలహాఇచ్చుచున్నాను.

కొనుట విక్రయించుట

సహకారపరపతి కొంతవరకు అభివృద్ధిచెందినది గాని సహకారపద్ధతులపై సరకులను కొనుట అమ్ముట చక్కగ వృద్ధిచెందలేదు. ఇందులకు కారణమేమనిన వర్తకవిషయములందు అనుభవముగలవారు ఈవిషయమై శ్రద్ధవహించుటలేదు. సహకారపద్ధతులపై వస్తువులకొనుట అమ్ముట జరిగిన 65 లక్షలు లాభముకలుగునని హామింగువేగారు అంచనావేసిరి. ప్రతిగ్రామమునందును సహకారోద్యమము సుస్థిరముగ నాటుకొనిపోవలెను. వ్యక్తులుచేయజాలనిపని సంఘములద్వారా నేటికే రగలదను సత్యమును వ్యవసాయదారులు గ్రహింపవలెను. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామసహకారసంఘములుగా బాంకీలు యుండవలెను. కొంతమంది కైతులు కలిసిన యంత్రసహాయముతో వ్యవసాయముచేయవచ్చును. ఒకమనిసి అధికముగ మొత్తమును పట్టుబడిచేయజాలకు. నలుగురుకలిసిన కావలసినంత ధనముచేరగలదు. ఇదిగాక నలుగురుకలిసి ఒకసారిని తనిఖీచేయవచ్చును దుబారాభివృద్ధి అవకాశముండదు. మంచి విలువగలసామగ్రిని కొనుట సాధ్యమగును.

మమునందును ఇట్టి సహకారసంఘముండిన సంఘసభ్యుల కెంతయో లాభముకలుగును.

ఖద్దరు

నేలేగాండు సహకారసంఘములు స్థాపించుకొనిన ఎంతయో లాభముకలుగును. ప్రజలు ఇప్పుడు పల్లుగుడ్డలు కన్న ఖద్దరునే అధికముగ కాడవలయునను ఉత్సాహముతో నున్నార. సహకారపద్ధతులపై నేలేగాండు ఖద్దరుగుడ్డలును రేయాచుచేసిన చౌకగ గుడ్డలు తయారు అవును. అమ్ముకొనికొనువాడికిని కూడ లాభముండదు.

పాశ్చాత్య అదర్శములేదు

సహకార విధానము పాశ్చాత్య ఆదర్శము లేదు. భారతదేశమును ఈ విధానముపై ఆధారపడియున్నది. హిందూసంఘ నిర్మాణము సహకారవిధానమే పునాది. వ్యక్తిభేదములు సహకార విధానమును నూచించుచున్నవి. ఒక్కొక్క పనిచేయుటకు ఏర్పరుపబడిన ప్రత్యేకసంఘమువారు కొంతకాలముగ సరికి ఈ విగ్నాలుయొక్క ముఖ్యోద్దేశమును మరచి అర్థములేని వ్యర్థవిభాగము ఏర్పడెను. పాశ్చాత్య నాగరికతను వ్యక్తిప్రధానము. భారతదేశమున అట్లుకాదు. సమిష్టి బాధ్యతగలవారు నిర్మాణమునకు పునాది. వ్యక్తుల ప్రాముఖ్యముతో పోటీఅధికముగను. పోటీలవల్ల ఎవరో కొందరు ధనవంతులుండుట మిగిలి నవారందరు బీదలై యుండుట సంభవించును. ఈలోపమును పాశ్చాత్యులు ఇప్పుడెప్పుడే గ్రహించుచున్నారు. ఈ సత్యముగ్రహించిన పిమ్మటనే సహకారోద్యమము ప్రారంభమైనది. హిందూసంఘమునకు మొదటినుండి ఇట్టిలోపములులేవు. సంఘమంతయు నాలుగు వర్గములుగ విభజింపబడెను. జ్ఞానవంతులుగనుండువారనియు బలవంతులుగనుండువారనియు, ధనవంతులుగనుండువారనియు, పనిచేయువారనియు నాలుగు వర్గములేర్పడెను. కాని ప్రస్తుతమున్న వర్గవిభేదములకు అర్థములేదు. విజ్ఞానవంతులు బ్రాహ్మణులుగను, బలవంతులు క్షత్రియులుగను, ధనవంతులు వైశ్యులుగను, పల్లెశ్రమచేయువారు సూత్రులుగను వర్గజేంపబడవలెను. వర్గవిభేదముల పుట్టుకయందే ఏర్పడకూడదు. వారివారిఅర్హతలపై ఏర్పడవలెను. పరస్పర సహకారమే ఈ వర్గవిభేదమునకు ఉద్దేశముగ నుండవలెను. అందరు భగవంతుని పుత్రులైయున్నారు. అందరూసమానులే. అందరిసౌఖ్యముకొరకు అందరూప్రయత్నించుచుండవలెను.

ఉత్తిమాత్రవ్యాధిని పూరిగా పోగొట్టు నివారిణి

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురము నివాసముగల, ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఆర్యోనిజన్ పీథిలో నెం. 60 రు భవమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారిచే ఉద్భవముగ వ్యాధులు బాగుచేయబడుచున్నదను ప్రకటనలను చూచి, వానినిజమును పరీక్షించునిమిత్తమై బి. ఎస్. ఎస్. వైద్యుడు శ్రీ తన్నేసి, నయముగాదని వినిపింపబడిన అతిమాత్రవ్యాధిగల రోగిని వారివద్దకు చికిత్సకై శిఖారేచుచేరిరి. పండితులవారి కరిక ప్రవర్తన మెరుగు కొంత త్రుకులముగా నుండెను. అయితే త్వరలోనే రోగికిని వైద్యునికిని మైత్రి కురిసినది. రోగి వైద్యునిచాలా ప్రశంసించెను. మాత్రమునందుకు తీసి పదిదినములలోనే తగ్గినది. తరువాత కొన్ని దినములచికిత్సయైన వెంటనే రోగిగ్రూరిగా గణము కనబడినది. ఇది మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. పుండుపడి కరికనట్టిలోనుండు కుష్టులు బాగుచేయుటకు నేను స్వయముగా చూచితిరి. స్వామిగారు ఎక్కువ మ తగ్గిగలవారు. గాన ఔషధములను తన పూజాది సందర్భములందును చాలలాభకారిగా నుండునని వారి అభిప్రాయము. అందుచే రోగి ప్రతిదినమును వాణిగడ్డకు వెళ్లవలసివచ్చును. వారు మిక్కిలి చిక్కనట్టియై, కరికమైన వ్యాధులకే చికిత్సచేయుదురు. గృహధముకంటెను ఆయుర్వేదచికిత్సచే కలుగు అభ్యుత్థానములను రుజువు చేయుటయే వారియొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యముగా నున్నది. వారి రాబడిని చాలాపట్టుకు ధర్మకార్యులకే వినియోగించెదరు.

వారివద్ద మిక్కిలి అపహాసమై, విలువగల ఔషధములున్నట్లున్నవి. వాటిని పేదలకు రోగులకూడ తీసికొనునట్లు యోచింపబడిన చాలా లాభకారి నుండును. ఈ విషయమై గవర్నమెంటువారు యోచించవలెను.

సి. కృష్ణస్వామి రావు, దివాన్ మాదూరు
8 వైద్యుడి ప్రియ అండు నెవకా జడ్చి, తేనాంపేట,
21. 7. 1928.

1924 సం॥రం మే నల 6 వ తేది

మంగళ వారము

అంధు లింతవఱకు సంపాదించిన గౌరవ క్రతిమల నికమందును నిలుపుకొనుట భావ్యము. జనపదము లలో నిర్మాణము చురుకుగ సాగవలసి యున్నది. అంధ్రదేశ గ్రామములు కొన్ని తమకు గావలసిన కద్దరునంతను తామే నిర్మించుకొనుచున్నవని, కద్దరుబోర్డువారు కనుగొనిరి. ప్రతిగ్రామమును కద్దరు క్షయమున స్వశక్తిపై నాధారపడుస్థితి యుండెంచుచో, ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములు చేకూరు ననుటకు సందియము లేదు. తమ వివాదములను పుచ్చాయతుల మూలమున కరిష్కరించుకొనుచు, తిండికిని బట్టకును మరియొకరిపై నాధారపడకుండ జూచుకొనుచు, ఐకమత్యమును చెడుకుండ కాపాడుకొనుచు, జాతీయవిద్యను కొనసాగించుచు గ్రామము లన్నియు మెలగుచో, స్వరాజ్యము సుస్థాపిత వయినటులనే ఎంచవచ్చును. అంధ్రదేశ క్షిప్ర ఆంధ్రము చేరవలయును. అంధ్రులశక్తు లన్నియు నివిషయమై కేంద్రీకృతము గావలయును. ఇది పరికే కాలము చాల వ్యర్థవయినది. ఇందుకు తడవుసేయటకు అవకాశములేదు. కద్దరుబోర్డువారి వృత్తాంతముప్రకారము, కొన్నిచోటలదూది లేక చాటములు మూలబడియుండెను. మరికొన్నిచోటల కద్దరు విశేషముగ తయారై, కొనువారు లేక యుండిరి. అన్నిగ్రామములను కద్దరునిర్మాణమునకు టూనుకొని, కద్దరును ధరించుటకు క్రజ తెల్లరుచు పనిపెట్టించిన గానీ స్వరాజ్యకాంక్షిది గతుకొనదు.

తమిళనాడు నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల విశేషోత్సాహము జాపకబోయినను, కద్దరు నిర్మాణాభివృద్ధి కనుకూలావకాశములుగలవని, తెలుపబడెను. పెక్కుమండలములలో స్వచ్ఛమగుదూడిదొరకును. అనాదినండియు నూలువడుకుచున్న గ్రామములు పెక్కులుగలవు. ఎక్కుడుద్రవ్యముల సలుపుచో, సర్వకార్యసిద్ధి చేకూరుననుటకు సందియములేదు. తిరప్పురుకు పదిమైళ్లదూరమున నున్న ఊటుకులి గ్రామమున, స్త్రీలువడుకుట కలవాలుపడియుండిరి. వీరాలములును, ఏకులు చేసేడి విల్లంబులును చిన్నవిగ నుండెను. కోయంబత్తూరుజిల్లా, అందు ముఖ్యముగ తిరప్పురుభాగమునందు వస్త్రస్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చుటకు వీలుగలవని, కద్దరుబోర్డువారు బెలుపుచున్నారు. కర్నాటకరాష్ట్రము కద్దరు విషయమున విశేషాభివృద్ధి జాపుచున్నది. కద్దరు కిది

లేడటిదిన ముదయమును, శ్రద్ధానందస్వామి బెంగళూరునుండి బయలుదేరి, చెన్నపురికి విచ్చేసెదరు. ఆధ్రుతమిళ కాంగ్రెసు సంఘములు శ్రద్ధానందని సముచిత రీతిని గౌరవించు నని నమ్మెదము. శ్రద్ధానందని పేరెరుగనివా నుండదు. న్యాయవాదవృత్తి చిన్నతనముననే వదలిపెట్టి, ఆర్యధర్మమును బోధించి, గురుకుల సాంప్రదాయమును నిలువబెట్టుటకు, శ్రద్ధానందలు తమజీవితము నర్పించిరి. మహాత్మా మన్మోరాం నామమున బరగుచు, శ్రద్ధానందలు గంగానది యొడ్డున హరిద్వారమున గురుకులమును ప్రతిష్ఠించి, ప్రాచీన ఆధునికవిద్యాపద్ధతులను సమస్వయంపరుచుచు, జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేసిరి. గురుకులము, హిందూదేశమున కంతకును ఆదర్శప్రాయమై యుండెను. నెవికాసను మొదలగు విదేశీయు లీ ప్రతిష్ఠాపనను జూచి, తమ సంతసమును తెలిపి యుండిరి. మహాత్మా మన్మోరాం గారి వ్యక్తిత్వము, గురుకుల ప్రతిష్ఠాపనయందు పరిస్ఫుట మగుచుండెను. లెలేదండ్రులు, గురుకులాధికారులయందు సుపూర్ణవిశ్వాస ముంచి, తమ బాలురను చిన్నతనముననే వప్పించిపోవుచుండిరి. గురుకులేష వార్షికోత్సవములు, ప్రజలను అనేకదిక్కులనుండి ఆకర్షించుచుండెను. ప్రజలీ ప్రతిష్ఠాపనకు తమచేతనమున ధనసహాయమును శక్తివంచన లేబై గవించుచుండిరి. మన్మోరాం గారు గురుకులమును నద్భుతరీతిని నడుపుచున్నను, అనికి సంతృప్తిగలుగలేదు. తురీయాశ్రమమున బ్రవేశింప నిచ్చుగించి, మన్మోరాం గారు గురుకులబాధ్యతనుండి కొంతవిశ్రాంతి గైకొనిరి. కాని, నిష్కామసేవను శ్రద్ధానందలు వివరలేదు. గురుకులాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుచునే యుండిరి. కాని అంతకన్నను విశాలమగు స్వరాజ్యోద్యమము అనిదప్పి నాకర్షించెను. మహాత్ముడు కార్యరంగమున బ్రవేశింపగనే, అతనిహృదయము అసహాయోద్యమమునంకకు దిరిగెను. శ్రద్ధానందస్వామి, మహాత్మునితో గలసి కొంతకాలము పనిచేసిరి. కాని కొంతభేదాభిప్రాయము పొడమటచే, రాజకయోద్యమముతోగ సంబంధమును వదలకొనిరి. అయినను, స్వాతంత్ర్య కార్యక్రమమునందు ముఖ్యాంశముగ అభివృద్ధి తొలగించుటకు వీరు కడుదీక్షతో పాటుపడుచుండిరి. నిమ్మజాతులుదరింపబడినగాని ఆర్యధర్మమును

సర్వహించుటకు వీలులేదని, నమ్మియుండుటచేత తమ కాలమునంతను ఈ సంస్కరణమును కొనసాగించుటకై వినియోగించుచున్నారు. వీరి సేవాదీక్ష నిడుపమానము. హిందూసంఘమును బలపరుచుటకై వీరు సంఘట్టనోద్యమమును ప్రారంభించిరి. అయ్యది సహమృద్ధియులలో కొంతయభావకలుగ జేయుటకు కారణమయ్యెను. అయినను, హిందువులును మహమ్మదీయులును దేశమాతపుత్రుల మని గ్రహించి సోదరభావముతో మెలగుచో, వారి గానిభేదము లన్నియు తొలగు ననుటకు సదియము తీసికొను. శ్రద్ధానందుని యభిప్రాయము లన్నిటికీ సేకీభవించినను సేకీభవించకున్నను, వారి తొందరము సేవక, స్వార్థత్వాగమును, దేశభిమాన దాక్షిణ్య గౌరవింపనివా రుండరు. శ్రద్ధానందుని రాజకీయ నిదర్శనము, భారతీయులను కార్యోత్సాహ మొనర్చుట కయ్యుట కుపకరించు గాక!

సహజమైన కష్టము లచ్చుకడపిమ్మట, రేపటిదినము దీపావళివందలు చెప్పుపురికి రాదనియు, ముందుగ ఈ కథనకు బోయి పిమ్మట వచ్చెదరనియు, దెలిసినది.

అ. గాదావరిమండలసభలు

గాదావరిమండలసభలు ముగిసినవి. రేపల్లె తాలూకాసభ ముగిసినది. విశాఖపట్టణ సభ మాడుగులలో జరిగినది. ఇంకను ఆంధ్రరాష్ట్రము నందు సభలు జరుగ గలవు. సభలో తీర్మానముల గావించుటయందు జూపడి యుత్సాహము కార్య రూపము దాల్చులసియున్నది. లేనియెడల విశేష ప్రయోజన ముండదు. గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్ర దేశమునకు స్వర్ణలో విచ్చేరుగలడు. గాంధీపూజా నిధిని పూర్తిజేసి నిర్మాణ కార్యక్రమమును మొయిలు వేగమున నడిపించుచున్న సే, మహాత్ముడు సంతసింప గలడు. లేనియెడల, మహాత్ముని సూరికముఖస్తుతుల గావించిన ప్రయోజన ముండదు. గాదావరిమండలము, కార్యోత్సాహమునం దిదిర మండలములకు మార్గార్థక మగుగాక యని కోరెదము. డాక్టరు వరదరాజుల నాయుడుగారి యధ్యక్షత కింద, మండలసభ జయప్రదముగ జరిగినందులకైయు సంత సింపెదము. నిర్మాణకార్యక్రమమును ఉత్సాహముతో కొనసాగించవలసిన దను తీర్మానము, మండలసభ వారిచే నామోహింపబడెను. శాసనోల్లంఘనమునకు వలసినదికీ దీనియందుగలదని నిరూపింపబడెను. మండలసభాతీర్మానమును ప్రజలు గుర్తించి దానిని త్వరలో సఫలము గావించుట నమంజనము. గాదావరిమండల సభయందును విశాఖపట్టణసభయందును, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు నిర్మాణావశ్యకతను చక్కగ జేటపించిరి. గాదావరిమండలసభ తోబాటు, కర్నూరు ప్రదర్శనము గూడ జరిగెను. నిర్మాణము త్వరితముగ జరుగుటకు, ధనజలము కావలయును. మనవ్యవలము కావలయును, కార్యదీక్ష ప్రబలవలయును. స్వచ్ఛంద సేవకులయవసరము గూర్చి విశేషముగ దెలుప నవసరములేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, భావగర్భిత మగు తమ యవస్థాసమన, ఈ కషయమును వివరింపరచిరి. దేశసేవయు, ఈశ్వరసేవయు, హిందూ దేశమునకు క్రొత్తగాపు, ఆంధ్రుల కిట్టి సంస్థ రామమోడురూపమున వెలసియుండెనని, గోపాలకృష్ణయ్యగారి వివరించిరి. రామమోడును మరల నెలకొల్పి గోపాలకృష్ణయ్యగారు చాల పాలు బడుచున్నారు. మానవసేవయు ఈశ్వరసేవయు, దీని మూలమున కలుగుట కవకాశములు గలవు. నరులలో నుత్తమును, దైవములకెల్ల దైవము నగు

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

6.5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
గింజాం జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు	24333-3-7	పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
పండిత శ్రీరామశాస్త్రిగారిద్వారా	8-4-0	11227-12-5
మొత్తం.	24341-7-7	మొత్తం. 11227-12-5

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా: కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

శ్రీరాముని సేవతో దేశసేవను జత జేర్చుటవలన ఎట్టి శుభములు చేకూరునో యూహించుట సులభసాధ్యము. ఇట్టి సేవ ఇహపరసాధక మగును. గాదావరిమండలసభ ఉత్తమాధ్యక్షములను ప్రజల యెదుట నుంచెను. వానిని సఫలము గావించు బాధ్యత ప్రజలపై నిలిచియున్నది.

పాకీవాండ్ర యిబ్బందులు

మద్రాసు పాకీవాండ్లు గావించిన విన్నపము నకు, కార్పొరేషను కమిషనరుగారు జవాబిచ్చిరి. వీరు గోరిన విషయములలో ముఖ్య మగునది వేతనపు హెచ్చుదల. జీతమును రెండు రూపాయలు హెచ్చు జేయఁగలయు నని కోరిరి. కమిషనరుగారిందుకు చిత్రముగ జవాబిచ్చిరి. ఇంతకుమున్ను సరసమగు ధరలకు కార్పొరేషనువారు పాకీవాండ్లకు బియ్యమును సప్లయిజేయుచుండిరి. ఆ ఏర్పాటును తొలగించి, జీతములో రూపాయివంతున వృద్ధిజేయుటకు, కమిషనరుగారి రంగీకరించుచున్నారు. కమిషనరుగారి ప్రతిపాదనమును పాకీవాండ్లు సరైనందునందు వింత లేదు. పాకీవాండ్లు మరెకొన్ని సౌకర్యములను కోరుచుండ, ఉన్న సౌకర్యములను దీసివైచుటచే యలబడి గలుగకమానదు. ఇట్టి పద్ధతి, అధికారవర్గపద్ధతుల బోలి యున్నది. బియ్యపు ఏర్పాటుల దీసివేయక, వేతనమునందు రూపాయిని హెచ్చుజేయవలయునని, వి. యల్. శాస్త్రిగారు సూచించుచున్నారు. కార్పొరేషనువారి హితవరమును, సామ్యమార్గమును చేపట్టి, పాకీవాండ్ల కష్టములను త్వరలో దీర్చనియెడల, మరల విషమస్థితి జనింపవచ్చును. కార్పొరేషను కమిషనరులు వెంటనే మేల్కొనెదమేగాక!

మైసూరులో, దేవ, ధర్మాదాయములు

మైసూరు, మే 5 — 1922 నెల ఆక్టోబరునెలలో మైసూరు శాసనసభ సమావేశమైయున్నది. బ్రహ్మదాత దేవాదాత ఈనాటికి వరుసయొరలెననియు ప్రస్తుతము వీనియెట్టిని ఏమొందుటవలన కష్టముగనున్నదనియు దెలుపబడెను. ఈనాడుల సమర్థించుచున్న కాక ఆంగీకరించినపక్షమునం దిట్టి మార్పునొనర్పవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ|| పే||)

టంకూరునకు సీటివసతి

టంకూరు, మే 5:— మొయిదల చెరువునండి టంకూరు పట్టణమున సీటివసతి సేర్పించుటకు గాను 72 వేల వ్యయముతో నోకప్రాజెక్టును నిర్మించెను. ఇది ఇంకా ఎక్కువవృద్ధుల దీనిని విచారింపవలసియున్నది. ఈప్రాజెక్టునందు సగముభాగము టంకూరు పురపాలకసంఘమువారును మిగిలిన మైసూరు ప్రభుత్వమువారు భరించెదరు. (ఆ|| పే||)

గాంధీపూజానిధి

రేపల్లెతాలూకాలో "దీక్షాసంఘము" వారు వసూలుచేసి పంపుకొన్న వివరం.

భట్టిప్రోలు గ్రామం	
1. తూనుగుంట్ల వెంకట్రామయ్యగారు	రూ. 25-0-0
2. తమ్మన పున్నమ వరపు వెంకటరత్నయ్యగారు	115-0-0
3. మద్దుల వెంకటగిరిరావుగారు	40-0-0
4. మద్దుల నరసింహంగారు	15-0-0
5. మద్దుల అంకన్నగారు	10-0-0
6. పాలకుర్తి రామకృష్ణయ్యగారు	10-0-0
7. మానేపల్లి సుబ్బారాయుడుగారు	10-0-0
8. తూనుగుంట్ల వెంకటరత్నంగారు	5-0-0
9. మాటూరి బాపయ్యగారు	5-0-0
10. తూనుగుంట్ల శ్రీరామమూర్తిగారు	5-0-0
11. " లక్ష్మయ్యగారు	4-0-0
12. " రామమూర్తిగారు	5-0-0
13. మద్దుల లక్ష్మీనారాయణగారు	1-0-0
14. చెరుహూరు వాలయ్యగారు	0-8-0
15. వర్షూ బ్రహ్మయ్యగారు	0-8-0
16. మద్దుల లక్ష్మణ నారాయణరాజుగారు	1-0-0
17. మానేపల్లి మామయ్యగారు	0-8-0
18. తాడిపత్రి చంద్రయ్యగారు	2-0-0
19. తడవర్తి వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు	2-0-0
20. కోట చినతమ్మయ్యగారు	1-0-0
21. మద్దుల వెంకటప్పయ్యగారు	1-0-0
22. మద్దుల రామచంద్రయ్యగారు	2-0-0
23. మాచర్ల వెంకటరత్నంగారు	1-0-0
24. శ్రీరామచంద్రమూర్తి	2-0-0
25. ఢిల్లు గిరయ్యగారు	0-8-0
26. భట్టిప్రోలు వెంకటసుబ్బయ్యంగారు	1-0-0
27. దాసర వెంకటస్వామిగారు	1-0-0
28. తూనుగుంట్ల రామలింగయ్యగారు	4-0-0
29. పాతూరి పట్టాభిరామయ్యగారు	5 0-0
30. బుట్టా లక్ష్మీనరసింహంగారు	1-0-0
31. కోట సుబ్బారావుగారు	2-0-0
32. కాండ్రకోట శివారామయ్యగారు	1-0-0
33. కవుతా లక్ష్మీరామవరప్రసాదరావుగారు	5-0-0
34. లక్ష్మీరాజు నార్యప్రకాశరావుగారు	3-0-0
35. లక్ష్మీరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు	2-0-0
36. భట్టిప్రోలు రామమూర్తిగారు	1-0-0
37. భట్టిప్రోలు చంద్రకేళిరత్నవారాయణగారు	1-0-0
38. కొలను రోశయ్య	5-0-0
39. సోమయాజులుగారు	2-0-0
40. చిల్లవసూళ్లు	1-4-0

కెరసి, రూ 800.4-0
 మూడువందల రూపాయలు వాళ్లు ఆనాలు మాత్రం యియ్యార్ద్రుద్వారా పత్రముతోవడమైనది.
 తే 2-5-24, మాచిరాజు రామమూర్తి, మకాం, కల్లటూరు. తాలూకాసంఘ కార్యదర్శి.
 (ఈమొత్తము వాళ్లూ నిన్ను వసూలుక్రింద ప్రస్తుతంపబడియున్నది.)

శ్రీశ్రద్ధానందస్వామి

ఈ తొలుతు సాయు పట్టమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు
చంపు కాశ్యపవ్యవసాయ శ్రీయుత యశ్రమిల్లి చంగయ్య పం
కులుగారివద్దనే వున్నది.

తెలుగు తెలుగు కా	పన్నాలు	వేసినదం
కాశీశర్మల రామస్వామిగారు	50	10
యీ భవస్వామిగారు	10	10
మహాకవి పాడు		
చిలుకూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు	25	25
నిడదవోలు		
సోమభట్ల సూర్యనారాయణగారు	2	2
కోవ్వూరు		
పి. సోమకాశిగారు	1	1
మామిడన్న సుబ్బారావుగారు	25	50
గండికోట కాపన్నగారు	10	10
తల్లాప్రగడ సుబ్బారావుగారు		5
జెడ్డిభట్ల కృష్ణమూర్తిగారు	8	8
రాంపల్లి వెంకయ్యగారు	10	10
రెడ్డిప్రగడ మండేశ్వరశర్మగారు		25
జాచాల చలమయ్యశాస్త్రిగారు		80
జితునూరి వెంకట్రామయ్యగారు		16
జిచంట సత్యనారాయణగారు	5	5
మాచిరాజు నరసింహ కృష్ణారావుగారు		10
పల్ల సూర్యనారాయణగారు		5
ఈయ్యశాస్త్రి శేషవతారంగారు	3	3
బోద్దుపల్లి లక్ష్మీనారాయణ నరసింహంగారు	5	5
శివుడు శివరావుగారు	5	5
అయిలావర్మల రామలింగంగారు	5	5
తల్లాప్రగడ నరసింహారావుగారు		25
పోతవరం		
రాజా సాహేబుగారు	1	1
షేఖ మహమ్మద్ ఇమాము సాహేబుగారు	5	5
అఖిమాని	0.8.0	0.8.0
పోతులపల్లి		
లక్ష్మీనారాయణగారు	0.4.0	0.4.0
మాధవరం		
జిచంట రామమూర్తిగారు	2	2

167-12-0 308-12 0

స్వకీయలిఖిత.

నిన్న మామూలు కథారము వంటి కథలు గత్యగ్రహము
నకించిరి, యోగంసభాధ్యక్షుడు మున్నగువారు నిన్న గాతి
త్రకంపేరిరి. ఇందుచున్న యోగంసభ ప్రారంభమగును. కా
యారసమాజసభ నిపుడు జరిపిన అప్పుకృత్యముగూర్చి తీర్మా
నము జరపాదింపబడు ననుభవముచే నానందపుత్ర నిరీషవేష
వలెనని కొందఱు గొలపెట్టుచుండుటచే ఆధ్య
క్షుర వహించుట కిదిచక్కనిక రించినదే. వారా
యలమినాదు (తిరు వా మూ రు రి మైత్త్య ది నా న
పేయ్యరు) గారిపుడు నిరాలించిరి. (ఇతిహాసరతా హాస్య
మితి వైకంఠాక్షరే. ఈ వాక్యమున భేద మధ్యాప్నుము
వైకంఠు రాదుమైర్ల దూరముననున్న యాంపు జగ్గిరలో
ప్రాణాన్వితము కే. మధునవాయు (వల్లికోట) గారి అధ్యక్షత
లంద జరుగును. (ఆ. (వై)

సంస్కృతం అరవిందానంద తాతల కవిత్వం చదివారనియు, తన భారతభక్తిభక్తితో విశుద్ధహృదయం కలిగి ఉన్నందున, తన ఆరాధనకు ముగిసిన, తన మిత్రాభిమానములతో, తన చింత, శక్తి, తన ప్రాణి భుక్తి ప్రేమలతో (తనకు మిత్రాభిమానములను "తనకు పంపించు" అనియు చెప్పి,

మహర్షిగారి పూజాసభికి భజనము సమకూర్చుట కధి
కముగ కృషి నుండువలసియుండుటచే నిదివరకు (భక్తిపంథిని
జీవించి యీ నెల 10 వ తేదీన అనంతపురమున అంధ్రరాష్ట్ర) కాం
గ్రసు కార్యసంఘసభ జరిగింది. అని కార్యదర్శి శ్రీయుత
కాశీశ్రీరావుగారు రి.తి.పార్ల నుండి,

శుభవ్యాముః సమస్యనుగూర్చి బోధించుచున్నారితో
పరిష్కరించుకొనవలెను. అని మహాత్మా జేమ్యును
ప్రాయశ్చిద. కాళా సమస్యను జడతెలి మను వార్త సరి
గాదు. శోమటి సంఘమునకు గాని, సమాచారసంఘమునకు గా
ని ఆకాలీ కాయదేవి తెలికిగాని మహాత్ముని లేని వేదానిని
రాజకీయములు కాండముగా జరుగుచున్నవి. ఆనమాల్య
పరిష్కారము జరుగవచ్చునని శోమటిసంఘమువారు ప్రకటి.
దని ప్రకటించారు తండ్రివార నంపిరి.

బి. ఎస్. రైల్వే పబ్లికేషన్ గారి ఉత్సవ

పంజాబు గవర్నరు

కడసారి వీడుకోలుపు

శేపు గవర్నరు కడసారిగా లాహోరును విడిచి బయలుదేరును

లాహోరు, మే 5:— ప్రముఖులగు ఉద్యోగులును అనుచున్నారనుచు 8 యం న్న సభలో ప్రభుత్వ బురిందరమున గవర్నరు 57 ఏడ్వేళ్ల మాత్రము గారికి, లాహోరు పురపాలక సంఘమువారు వీడ్కోలు కుత్తము నిచ్చిరి. గవర్నరుగారి రాజనీతిజ్ఞతను గురించియు అనుభవమును గురించియు, వారి సానుభూతిని గురించియు మెచ్చుకొనుచున్న ఆప్తము పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడును, భారత కాసన సభ్యుడును అగు చౌదీ సహిబుద్దీన్ గారు చదివిరి. గవర్నరుకు ప్రజలహృదయమునం వొక స్థానముండెననియు, ఆ స్థానమును త్వరలో రూపుమాపుటకు వీలులేదని ప్రజలు నమ్మకము చెప్పుచున్నారనియు ఆప్తమునుండి చదువబడెను.

గవర్నరుగారు జవాబుచెప్పెను. 1919 వేసంగిలో సంవత్సరపు గొల్లంతులై పోయినవిధప పట్టణము కొలకొనచున్న సమయమున ఆయన పురపాలకసంఘమును కలిసికొనెను. అప్పటినుండి అప్పడప్పుడు కొన్ని గోలులు జరిగెనుగాని 1919 లో వలె యెన్నడును జరుగలేదు. పోయిన 2 సంవత్సరముల నుండి పట్టణము మామూలు స్థితిలోనికి వచ్చుచుండెను. ఇట్లు జరుగుటకు ధరలు తగ్గుటయు వర్తకవ్యాపారములు తిరిగి జరుగుటయేగాక ప్రజల విశేషమే ముఖ్య కారణము. పురపాలక సంఘమువారికి కావలసిన మేయసరములను గూర్చి వారిస్నేమమువిధై ఆర్థికములు కరిగినయెడల ప్రభుత్వమునుండిగాని మరి యితరవోటులనుండిగాని అప్పవీసికొనుటకు కష్టముండ గూడదని గవర్నరు తెప్పెను. వేగు నివారణార్థము సామ్యము సమకూర్చుటకై జేసిన యేర్పాటులనుగూర్చి గవర్నరు సంతసిం చెను. వేగు తీవ్రతగ్గినందుకు పురపాలక సంఘమువారిని అభినందించెను. వారి ఆర్థికములగ్గి యెట్లున్నను పట్టణములోని బాహుల సౌగంధ్యము చెరువవద్దని తెప్పెను. ముగింపును గవర్నరుగారు చెప్పెను. “80 సంవత్సరములకు పూర్వము బయలుదేరిన మీపురపాలక సంఘములోని పౌరసత్వమును నేను శేపు వదలుకొందును. చాలకాలమునుండి నాకును నా కుటుంబమునకును సంబంధముగల యీపట్టణమును శేపు విడుదలుచున్నాను. విచారముతో విడుదలుచున్నానని నేను చెప్పనక్కరలేదు.”

ఈపూర్వార్థమైనతరువాత కూడిన అతిథులకు గవర్నరు అల్లాహ్ నామం గెను, ఆచచ్చనవారిలో దాదాపు అందరితోను కొడిగా మాట్లాడి వారువెళ్ళుటకు పూర్వము గవర్నరు ప్రతి వాటితోను కరస్పగ్గును గావించెను. లాహోరునుండి శేపు కడపటిసారిగా బయలుదేరి వెళ్ళుచున్నటువంటి గవర్నరు కిదియే కడసారి వీడుకోలుపు. ఇది జరుగునప్పుడంతయును మధ్యమధ్య పోలీసుబ్యాండు వాయిదబడుచుండెను (ఆ.ప్రె.)

పశ్చిమ హిందూదేశ మితవాద సంఘము

“ఒకటి రెండు ముమ్మారు ఓడి పోయెదముగాని నాల్గవసారి మనముతప్పక గెలిచెదము

బొంబాయి, మే 5:— ఒకటి రెండు ముమ్మారు ఓడి పోయెదముగాని నాల్గవసారి మనము తప్పక గెలిచెదము అని పశ్చిమహిందూదేశ మితవాదసంఘ వార్షిక సభలో ఉపన్యసించుచు భారతరాజకీయములలో మితవాదుల స్థితినిగూర్చి అనరబుత్ 57 డిగ్రీ సువాచాగారు చెప్పిరి. నూతన యెన్నికలలో స్వరాజ్య వాదులు పొందిన విజయము తాత్కాలికముగాని చాలకాలము మునుపాలదని ఆయన తనముఖ్యప్రాయమును చెప్పెను. భారతదేశముయొక్క భావిస్థితి మితవాదులచేతులలోనే యున్నది. ఒక పూర్ని గలిగి పట్టుదలతో పనిచేయు వారు కొంతమంది కావలెను అని 57 డిగ్రీ సువాచాగారు నడివిరి. చాలవందల వచ్చినట్టి ఆసభలో వార్షిక నివేదికప్రత్యమును తయారుచేయబడిన లెక్కల ప్రత్యమును అనుసరింపబడెను. (ఆ.ప్రె.)

చాకులు - తాళములు
మం X లి క త్త
ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రముఖులైన వీరు...
చి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమ్మలూరు
కర్నూలు లండ్ లోని వీరు 1910
8081
చి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమ్మలూరు

ప్రాథమిక విద్యావ్యాపనము

విద్యాంగమంత్రిగారి క్రొత్తస్కీము

ప్రాథమిక విద్యావ్యాపనము గ్రామపంచాయతులు

విద్యాంగమంత్రిగారు 57. ఎ. పరశురామ పాత్రోగారు ఈనాటికి ప్రాథమికవిద్యను ఎక్కడెక్కడను వ్యాపింప జేయుటకుగానూ క్రొత్తవిధానము లాలోచించుచున్నారు. ఈకొత్తవిధానము క్రొత్తవిధానము గ్రామపంచాయతులలో పాఠశాలను ఏర్పాటుచేయుటకు విద్యాపథకుల నిర్ణయించుటకు ఫిర్యాదలచేయుటకు సంఘ మొత్తమునుండి ఈ కడతని వెంటనే ఆచరణలోకి తెచ్చుటకు గాను కలయు విషయముల విచారించుచు గ్రామపంచాయతుల గ్రామపంచాయతుల కన్వెన్షన్లలోను మొగసుకుట ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈపథకములను ప్రాచీనకాలమునుండి గ్రామపంచాయతులు పరిపాలనా పురాణముగా కన్వెన్షన్లలోను. ఇంతకుముందు సంఘములవిద్యారాదు సహాయమునకు పాఠశాలవిద్యారాదు, ప్రాథమికవిద్య యొక్క బడులుండెను. ఈరెండు క్రొత్తవిధానములను అమలుజేయు యున్నది. అందుచే ఏవిధముగా ప్రాథమిక విద్యను త్వరితగతిన వ్యాపింపజేయవలెనను ప్రయత్నించుచున్నది. ఇందుకు సాధనములెన్ని.

తాలూకాబోర్డువారి క్రిందకుండు ప్రజలకు విస్తీర్ణ విధి కనుగొనుటకు అందుచే కారు అతిథులు ప్రసాదాహ్వానమునకు విద్యను వ్యాపింప జేయలేరు. అతిథులకు విద్యావ్యాపక శక్తి కనుక తాలూకాబోర్డులకు చాల భారముగనున్నది. అందుచే, సాక్షి సంఘములు కనుక క్రింద ప్రస్తుతపాఠశాలల పోషించుచుండటకై వినియోగించు చుండిరిగాని వానిసంఖ్య నింకా అధికమొనర్చుటకు ప్రయత్నించు కాలమున్నది.

జిల్లావిద్యానిధి

అందుచే జిల్లా విద్యానిధిని ఏర్పాటుచేయు. వివిధ సంఘములు కన్వెన్షన్లకు భాగమునందు నిధి కుండు జేర్చబడును. ఈయెత్తునకు 5 శాతము భాగమున (డి ఎక్కువనిరాకము) లాగుబడును. దిన్ని పాఠశాలలకు సహాయమునర్పించి మొత్తము కన్వెన్షన్లకు. ప్రసాదాహ్వాన విద్యావ్యాపి కారకుగానూ ప్రస్తుత పాఠశాలల కన్వెన్షన్లకు మొనర్పబడును. వేర్వేరుతాలూకాలను వానికి గావలసిన ఆవశ్యకతలను కానుకవిధించిని తరువాత వీనివారణాశి పట్టుటకు ఒకార్థ్య క్రమ మేర్పరపబడును. క్రొత్తపాఠశాలల నెప్పుడు ఈ కార్యక్రమ మాచరణలోనికి జేడదనరువార అంతకును నిర్బంధవిద్యా విధానము సాగింపబడును. ఈపథకములను ప్రాథమికవిద్య 5 నిర్దేశములకు మూతమే నిర్ణయించబడును. విద్యావిధానము స్థానికపరిస్థితులకు ఆవశ్యకతలను అనుకూలమైనదిగ నుండును. ఈ విధానములను విద్యాపాలకులందు గ్రామస్థులకు కరివదుము గలుగును. అందులను ప్రజలలో తమవ్యవహారములను దామే నిర్వహించుకొనుటకు ప్రోత్సాహము గలుగును. (ఆ.ప్రె.)

టూర్నిఫోర్డును గూర్చి ఒక ప్రకటన

సిమ్లా, మే 5:— ఒక ప్రకటన ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణను గ్రామపంచాయతులు గూర్చి టూర్నిఫోర్డువారి నివేదిక ప్రత్యము అందరికిని తెలియుకొరకు ఏప్రిలు 26 తేదీ కనివారము నాడు ప్రకటింపబడినది. భారతకాసనసభయొక్క మే సమావేశములో నివేదికప్రత్యములో చెప్పబడిన ఫిర్యాదుల ప్రకారము కాసనములను ప్రజలే తెల్పెదమని యిండియా ప్రభుత్వమువారు యిప్పుడు ప్రకటించుచున్నారు.

జర్నలు ఎన్నికలు

ప్రభుత్వ పరిస్థితులు

జాతీయవాదులు నిరాశజేసికొనుట

లండన్, మే 4:—రాత్రి. 9-30. జర్నలి ఎన్నికలు ఆల్లధులు తేకుండనే జరిగినవని తెలియుచున్నది. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికములనుగూర్చి బహుళసంఖ్యాకులు ఓటుల నిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి నివేదికముల సంగీరించవలెనన్నప్పటినుండియు దీనినే ప్రధానాంశముగ నుంచుకొనిరి. ప్రభుత్వసభ్యులే విజయము గాంచవచ్చుననుచున్నారు. జాతీయవాదులకు ఆశలన్నియు అడుగంటినవి. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున హార్ హార్నివి గారు ఛనిపోవుట చాల నష్టకరము. తగిన నాయకుడు లేక పోవుటచే పిరందరును గోతిలోబడిరి. తక్కిన నాయకులైనా ప్రభుత్వమువారి క్రొత్తవిధానమునకు ప్రత్యామ్నా ఇంకొక ధానిని కూచింపలేకపోయిరి.

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ రాజకీయపరిస్థితులు

మహారాజా రాజసిన్హాగారి యభిప్రాయము

లండన్, మే 1:—రాత్రి 1-10 ఈవినిసంప్రాంధపు ప్రతికా ప్రినిధితో మహారాజా రాజసిన్హాగారిగారు తెలియజేసిరి. భారతదేశ ఆందోళనమునుగూర్చి అనవసరముగ ప్రాముఖ్యమును ఇచ్చుచున్నారు. అపుడప్పుడు బయలుదేరు ఈ ఆందోళనములు యుద్ధానంతర ఫలితములుగాని వేరొకటిగాదు. భారతదేశ లాభమునిమిత్రము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అనంచలచి తమతో సానుభూతిగల విధానమును ఆచరింపవలెను. ఎవరోకొందరు తమఆశయములను నెఱవేర్చుకొనుటకు తొందరజేసినవారి మాటలను విని ఆ ప్రకారము చేయరాదు.

భారతదేశ పరిపాలనమునకు భారతదేశ మును, భారతీయులను ఎరిగినవానిని అధిపతిగనియమించవలెను. సానుభూతిగలవారై యుండవలయును. దేశీయులభావములను, వాదములను గ్రహించగలవాడుగ నుండవలెను ఇంగ్లాండులో జరుగుచున్న సంగతులను జూచి ఇండియాలో ప్రతికూలముగపనిచేయరాదు. ఇంగ్లాండులో జరుగుసంగతులచే ప్రేరేపించ బడరాదు. (సిల్వీన్ ట్రైమున్) -

ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షమువారు

భారతదేశము

లండన్, మే 5:—ప్రభుత్వమువారు భారతదేశప్రతినిధులను కలిసికొనుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనియు, భారతదేశమువట్ల మరల ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షమువారి వైఖరినే నిర్ధారణగ తెలియజేయచున్నారనియు యార్కులోరాంశే మన్షానాల్లుగారు ప్రకటించినదానిని అంగీకరించుచు ఆప్రకారము చేయబడిన చిత్తు తీర్మానమును నేవనూ అడ్మినిస్ట్రేటివు ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షభవారు అంగీకరించిరి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

పార్లమెంటు

లండన్, మే 2:— సోమవారమునాడు కామన్సుడభలో అడిగిన భారతదేశ ప్రశ్నలలో ల్యామ్సు బర్ గారు విదేశతపాలను, డెయిలీ హెరాల్డు, మాంచెస్టరుగార్డియన్ మున్నగు విదేశపత్రికలను నవయుగప్రచురణకార్యాలయమునకు ఆలస్యముగ అందజేయుటయు, లేదా పరిశీలనముగావించుటయు ఆప్త్రికలను, లేవాలను అందజేయకపోవుటనుగూర్చియు అడిగిరి.

పంజాబు స్టేగనుగూర్చి వార్డుమిట్టె గారును కాశీలో రాజకీయబ్లండిల్స్ ండ్సు గంటెలుకట్టి వారిచేత ఆనమానను తీయించుచున్నారాయని మాన్షన్ గారును, కాసనసభల నిబంధనలను మార్పుటకుందు భారతసామ్రాజ్యకాసనసభవారియభిప్రాయమును గనుగొనవలెనని బ్యాకరుగారును అమెరికాలో హిందువులకు సత్వములను నిరాకరించుటచే లలితపురం పురపాలకసంఘమును అమెరికనలకు కొన్ని సౌకర్యములను నిరాకరించి రాయనిధులు మాతంగలో జి. వి. పి. రయిల్వేపనివాండ్లను భర్తరపుజేసినసంగతిని గూర్చియు అడిగిరి. (ఫార్వర్డు)

బొంబయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తి మార్చేమగాడికి సార్వభౌముడు సర్ బిరుదచిహ్నములను అందజేసెను.

లండన్ నుండి బ్రెటనుకు 28 మంది బయలుదేరి కాలి నడకను వేల్చిరి. అందులో గ్రీంవాడిఅనునతడు 4 గంటల 1 నిమిషముల 46 సెకండులలో నడిచి విజయముగాంచెనట.

ఆగాఖాగారు సార్వభౌమదంపతులతో విందారగించిరి.

కరాచీకి మక్లారనుగారినిమిత్తము నేపియరు వైమానిక ఇంజను పంపబడెను.

అమెరికనువైమానికుడు

ఇంకను కనిపించుటలేదని తెలియుచున్నది. వారి నింకను నెడవచున్నారు.

అమెరికా ప్రాపంచికవైమానికులు ఆత్మాశుభుచ్చిరి. పోర్చుగీసు వైమానికులు తమ సంచారకమార్గమును మార్చిరి. గోవాకు వచ్చెదరట.

న్యూయార్కునుండి చీనాకును జపానుకును, ఇండియాకును బోవుటకు శనివారమునాడు మోటారుపడనను వాల్సెండులో ప్రవేశపెట్టిరి.

షెలీక్యాదరు అను మహమ్మదీయ ఉత్సవమునకు చాలమంది వచ్చిరి. ఆగాఖాగారుగూడ వచ్చిరి.

ఓడ్వయరు-నాయరు మాననప్రభు దావా

ప్రజలకు డబ్బు ఇచ్చి నై న్యములో జేర్చుట

లండన్, మే 2 తేదీ:—మరల సర్ మైకేలు ఓడ్వయరు-నాయరు దావావిచారణ ప్రారంభమైనది. సర్ వాల్టరు హ్యూగ్లీగారికి ప్రత్యుత్తరముగా ఓడ్వయరుగారి డిమాండునుండి:—భారతీయులను ఆరెస్టు చేసినట్లులను వారిగడ్డములను పీకినట్లులను నై న్యములో జేరుటకు నై నకులను సమావేశపరచుటకు నిర్బంధించినట్లులను పాదరక్ష ప్రయోగ మొనర్చినట్లులను నాకెన్నడును తెలియదు. నేను ప్రత్యేకముగ వినలేదు.

ఏమనిపిస్తే న గడ్డమును పీకుటయు, చెప్పితో గొట్టుటయు గొప్పపరాధమని లెబంచెదనని సర్ వాల్టరు హ్యూగ్లీగారు నుడివరి. సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారికి బదులిడిరి: “అవును. అందుచేతనే పెయిడ్ కన్స్టేబుల గొట్టినపుడు డైయరు సేనాని అంత కఠినచర్యను దీసికొనెను.”

పైన జెప్పినసంగతులలో దేనిని తాను అంగీకరించలేదనియు, ఒకవేళ అవి జరిగినవో తనకు తెలియకుండ జరిగెననియు తాను వలనని చెప్పినను విరుద్ధముగా జేయబడెననియు న్యాయమూర్తికి ఓడ్వయరుగారు బదులిడెను.

పైనికులను డబ్బుచ్చి సమావేశము చేసిరని వింటిని. (క్రిమింతులు పెరుగొకట ఎక్కువమందిని నై న్యములో తేర్చితిమని ఖ్యాతినిగాంచుటకు ఎంతరికో ప్రత్యేకముగా ధనమిచ్చి చేర్చించిరని వింటిని. ప్రతిజిల్లావారును తమవంతు సమూహములను పైనికులను సప్లయిజేయు సిద్ధాంతమునకు వీరు చేసినవలూ పరస్పర విరుద్ధముగా నున్నవి. ఇట్లు చేయరాదని సదా వారించుచుండెడివాడనని ఓడ్వయరుగారు చెప్పిరి. గ్రామములందు పైనికులను సమావేశము జేయుకాలమున ప్రజలకుపాతులతో గాల్పులను నేరముల విచారణయందు మీరెందుకుజోక్యముగలుగ జేసికొంటిరని ఓడ్వయరుగారిని హ్యూగ్లీగారు ఆగ్రామములో రెండు తెగలవారికిని స్వర్ణంబుడెను. పైనికసమావేశ మను విషయో ఒకరినొకరు కాల్పులనిరనియు ఈవ్యవహారమున రెండు తెగల వారును తోరినందున రాజీకేసికొనుటకు అంగీకరించిననియు ఈవిషయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిననియు ఈసంగతి ఏదో అనకాత్తులొచ్చిచెనని ఓడ్వయరుగారినిరి. అమృతసరులోగూడిన జనసమూహము లన్నిటిని కాల్పులనెనని కవి:వనరు 1919 సంవత్సరము ఏప్రిలు 11 తేదీని స్పష్టముగా ఉత్తరపుజేసేనని హ్యూగ్లీగారు నూచించిరి.

ప్రభుత్వమువారికి విరోధముగా ప్రవర్తించుజనసమూహమును గాల్పులనెననిరని తెలంచెదనని ఓడ్వయరుగారినిరి. ఇంతవరకు పోలీసువారే గుంపులపై కాల్పులని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసినది. ఒకవేళ పైనికులు తుపాకులను గాల్పులనివచ్చిన అయ్యది ప్రజలకు భయమును గలుగజేయుటకుగాను జరుగవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చి రనియు ఈసంగతిని కవి:వనరు జెప్పక తనదగ్గరనే యుంచుకొని విన్నకుంటినని ఓడ్వయరుగారినిరి.

ప్రజలపై తుపాకులను గాల్పుట రాక్షసకృత్యము
లండన్, మే 2:—హంటరు విచారణసంఘమువారి యెదురు జైయరు సేనాని ఇచ్చిన సాక్ష్యమునుగూర్చి నూచించిరి.

జైయరు సేనాని నచ్చి సాక్ష్యము నిచ్చుటకు వీలులేనందున ఆసంగతిని ఇప్పుడు తలపెట్టరాదని చార్లెస్ గారు ఆక్షేపించిరి. అప్పుడు జరిగిన దంతయు రాక్షసకృత్యమనే రుజువుజేసెదనని హ్యూగ్లీగారినిరి.

న్యాయమూర్తి ఇట్లు హ్యూగ్లీగారి నడిగిరి. అవసరములేని రాక్షసకృత్యము నొనర్చిరనియో యభిప్రాయము? అట్టి ఉపద్రవకరమగు పరిస్థితులందు సామ్రాజ్యమును తక్షింపుటకు కొన్నిసంగతులను జేయవలసినవచ్చును. కాని ఇతరసమయముల యందు ఆట్టిపని కనవరకుండవనిరి.

పంజాబును గాపాడుటకు ఇట్టి రాక్షసకృత్యము లవసరములేదని హ్యూగ్లీగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. మనము ఏవిధమున ఆసంగతులను, అజనసమూహమును గాల్పించియమై ఆలోచించి చూచినను అయ్యది ఘోరకృత్యమే. తప్పక రాక్షసకార్యములే. ఈరాక్షసకృత్యము జరుగుటకు ముందుగ సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారు అంగీకరించిరి.

హ్యూగ్లీగారు చెప్పిన ప్రకారము జైయరు సేనాని చేసినపని ఎంతమాత్రము సజ్జియమైనది గాదని సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారు హ్యూగ్లీగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి. కాని హ్యూగ్లీగారి సమాధానము యథార్థమైనదిగాదనిరి. జైయరు సేనాని ప్రజలపై తుపాకులను గాల్పుట న్యాయమని తెలంచెదననిరి.

జైయరు సేనాని పరిస్థితులు, ఆయన ఏసందర్భములందు ఏమి చేయవలసినవచ్చెనో ఆసంగతు లేవియు సరిగా జెప్పబడలేదని న్యాయమూర్తి మెకార్డిగారినిరి. “ప్రజలు తమ మట్టిపైకి శిరశ్చేదనము జేసెదరనియు, పైనికులను హతమాచ్చెదరనియు విప్లవకారులు సగరమును స్వాధీనము జేసికొనెదరనియు జైయరు సేనాని తలంపెదనని న్యాయమూర్తి చెప్పిరి:—15,20 వేలమంది ఒక్కసారి ఘోరమగునట్టియు భయంకరమగునట్టియు దౌర్జన్యమును హత్యలన్ను జేయుచు తన్ను ముట్టడించినపుడు జైయరు సేనాని ఒక్కడును తనవెంటనున్న 90మంది గురకాలతో కుప్పిలో గూర్చుండి ఏమిచేసిన బాగుండునని పరిపరివిధముల ఆలోచించి పనిజేయుటకు వీలుగనని చెప్పటకు వీలులేదు. ఆసమయమున ఏదో ఒకవిధముగా తక్షణము ఏమిచేయునదీనిశ్చయించుకొనవలెను. తనను అంతమంది మట్టివేసిరని తోచినప్పుడు అతడు అతికఠినముగా ప్రవర్తించవలెను.

యు విప్లవకారులు సగరమును స్వాధీనము జేసికొనెదరనియు జైయరు సేనాని తలంపెదననియు న్యాయమూర్తి నుడివెను.

అప్పుడు ఓడ్వయరుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఆసమయమున జైయరు సేనానితో తుపాకులను హస్తమున దాల్చిన 50 మంది గురఖాలును, కుత్తీలను ఒట్టులన్న 40 మంది మనుష్యులును కలరు. వీరు 15000 నుండి 20000 జనసమూహము నెదుర్కొనవలసినవచ్చెను.

న్యాయమూర్తి మెకార్డిగారిట్లు చెప్పిరి:—15,20 వేలమంది ఒక్కసారి ఘోరమగునట్టియు భయంకరమగునట్టియు దౌర్జన్యమును హత్యలన్ను జేయుచు తన్ను ముట్టడించినపుడు జైయరు సేనాని ఒక్కడును తనవెంటనున్న 90మంది గురకాలతో కుప్పిలో గూర్చుండి ఏమిచేసిన బాగుండునని పరిపరివిధముల ఆలోచించి పనిజేయుటకు వీలుగనని చెప్పటకు వీలులేదు. ఆసమయమున ఏదో ఒకవిధముగా తక్షణము ఏమిచేయునదీనిశ్చయించుకొనవలెను. తనను అంతమంది మట్టివేసిరని తోచినప్పుడు అతడు అతికఠినముగా ప్రవర్తించవలెను.

సర్ వాల్టరు హ్యూగ్లీగారిట్లు చెప్పిరి:—మనము విచారిం చదలంమకొంటిమేని జైయరు సేనాని చేసినపని రాక్షసి కార్యమని ప్రబలసాక్ష్యమున్నది.

న్యాయమూర్తి మెకార్డిగారిట్లు చెప్పిరి:—మనము ఆసాక్ష్యమును బుద్ధ్యునగోరుచో ఇప్పుడో, ఇకనో చనిపోవు జైయరు సేనాని చెప్పమాటలన్నిటిని న్యాయముగా పంచాయతీ ద్వారా వినవకాకము నీయవలెను.

విచారణ ప్రస్తుత మాపుచేయబడెను.

బీరారు సమస్య

లండన్, మే 1:—ఉదయ 12.25. బీరారును నైజాము గారికిచ్చు విషయమై ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారేమియు సిపార్సుచేయలేదు.

ఉప్పెన

అట్లాంటులో ఉప్పెనచే 118 ముగ్గురు చనిపోయిరి. చాల మందికి గాయములు తగిలినవి. వందలకొలది జనమునకు ఇండ్లు తేకున్నవి. 10000000 డోలరులకుపైగా నష్టము గల్గినట్లు.

ప్రాంసు - రుమేనియా

ఒడంబడిక రాయబారములు

లండన్, మే 2:—రాత్రి 9.30. ప్రాంకో రుమేనియా రాయబారములు చెడెనని తోచుచున్నది. అంతగా సానుచున్నట్లులేదు. బెసరేబియాపై రషియనులు దండెత్తిన దానిని కాపాడుటకు ఏర్పాటుజేయవలెనను సంగతి పాయంకేరుగారికి ఇష్టముగ లేదని ట్రైముప్రతిక వాకొనుచున్నది. ఆసలు బెసరే బియాసమస్యనే తలపెట్టుటకు గ్రేబుబ్రిటనుకు ఇష్టములేదట. యుద్ధమైనతరువాత బెసరేబియా రుమేనియాకు జెందవలెనని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రంగీకరించరట.

జపాన్ - ఇండోచీనా

ప్రాంసుతో రాయబారములు

లండన్, మే 2:—రాత్రి 9.30. ప్రెంచి ఇండోచీనా గవర్నరు జనరలు టోకియోకుబోయి ఇండోచీనా సుంకములను జపాను ఎగుమతివర్తకము యభివృద్ధియగునట్లు ఏర్పాటు జేయ నాలోచించుచున్నారనిరి. ఇది జపానుకు అత్యవసరము.

అంతర్జాతీయ వ్యవసాయ సభ

మే 2 వ తేదీని రోములో ప్రారంభమైనది. ఈసభ ప్రపంచమున వ్యవసాయమునంతకును ఉపయోగకరముగ నుండు పట్టుల తోడ్పడుటకై యని ముస్సోలినీగారినిరి.

బరిషు సరిహద్దు తగాదా

అల్బనరు వైఖరి

లండన్, మే 2:—అల్బనరు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ కొందరు కాన్వేన్షియన్లు ఏర్పాటుజేయుచునారన్న సంగతి అసత్యమని తెలియుచున్నది. సార్వభౌమసంపత్తులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వస్తుప్రర్పన మనకే 5 గంటలసేపు విశేషములన్నిటిని చూచిరి.

బి.ఎ.డి.

ఆంగ్లో ఇండియన్ సంఘమువారు ఇండియన్ మెడికలు కాలిఫోర్నియాను అసిస్టెంటు సర్జనులను విరామము జెందవలెనని నిర్బంధించుచున్నారనియు ఈకాఖట గావలసిన పరిక్షలందు త్రిపురైన విద్యార్థులకు పనులనియుటలేదనియు ఆలివియరు ప్రభువునకు ఆంగ్లో ఇండియన్ సంఘమువారు తెలియజేసిరి. తమ సుపకారమును జేయవలెననిరి. ఈవిషయమై విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పాటుజేయవలెనని ఆలివియరు ప్రభువుని గోరిరి.

రాడేషియా శాసనసభ

మొదటి ఎన్నికలు

క్యాల్సిస్పర్, మే 2:—ప్రభుత్వమువారికి 25 ఓట్లును ఇండియన్ డెంటుపక్షమువారికి 4 ఓట్లును వచ్చినవి. కార్మిక పక్షమువారికి ఎవరును ఓట్లుల నీయలేదు.

రూరుసమస్య

ఖాళీ జేయు విషయము

లండన్, మే 2:—రాత్రి 11.45. ఆర్థిక నిపుణుల విధానమునుగూర్చి తాము చర్చించు విషయములను ప్రకటింపరాదని ఆంగ్లో బెల్జియన్ లిరువురును ఏర్పాటు జేసికొనుటచే సంగతులన్నియు అతిరహస్యముగ నుంచబడెను. అందుచే రాంకేముగ్డా నాల్దాగారు బెల్జియన్ మంత్రులతో మాట్లాడిన సంగతులను ప్రకటించుటలేదు. ఆర్థిక నిపుణుల విధానము వనుసరించి నష్టపరిహారసమస్యను పరిష్కరించుటెట్లుని చర్చించిరి. బెల్జియనులు రూరుఆక్రమణను సాధనముగ బెల్జికోనిరిగాని ఎన్నటికిని ఆక్రమించుకొను తలంపులేదు. తమ కార్యము నెరవేరువరకు ఆక్రమించుకొనవలచిరి.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

ప్రాప్తోర్సులు ప్రాతినిధ్యము

భిన్నాభిప్రాయములు

లండన్, మే 2:—ప్రాప్తోర్సులు ప్రాతినిధ్యముగూర్చి ఆయా రాజకీయపక్షములలో నున్నవ్యక్తులకు అందరికిని భిన్నాభిప్రాయములున్నవని తెలియుచున్నది. ఈప్రాతినిధ్యముప్రకారము నియోజకవర్గమువారు తమపక్షమువారి కిచ్చిన ఓట్లనుబట్టి ఆనియోజకవర్గమునందలి పక్షమువారికి ప్రాతినిధ్యము లభించునని రెండెలుగారు లిబరలుసభ్యుడు దెలియజేసెను. ముగ్గురుకి తక్కువగాకుండగ 7 గురికి ఎక్కువగాకుండగను ప్రతినిధులుండెదరు. దీనివలన ప్రభుత్వపక్షమువారిసంఖ్య తక్కువగ యుండునని ఆక్షేపించ ప్రస్తుతమందున్న పక్షముల వారి పరిస్థితులు, వారిబలము, స్థిరముగ నుండజాలవని దృష్టాంతరమును జూపిరి.

ప్రజలు తక్కువగనున్న ప్రదేశములో ప్రస్తుతమందున్న ప్రాతినిధ్యమునే సాగించెదమనిరి,

కొందరి కొకపద్ధతిని మరికొందరికి ఒకపద్ధతిని ఏర్పరుచుట గూడదనెను. చట్టమును ఆదాయప్రభృతి (కన్సర్వేటివు) ఆక్షేపించి నిరాకరించవలె ననెను. తుదకు చట్టము నిరాకరించబడెను.

238 మంది ప్రతిపక్షముగను, 144 గురు అనుకూలముగను యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి.

ఎందుకు నిరాకరింపబడెను ?

లిబరలు అందరును అనుకూలముగ ఓటులనిచ్చిరి. కార్మిక పక్షములో మంత్రులు భిన్నాభిప్రాయులైరి. కన్సర్వేటివు లందరును న్యతిరేకముగ నుండిరి. ఎవరో కొందరు ప్రముఖులు మాత్రము సుముఖులుగ నుండిరి.

అస్పెక్టుగారు ప్రాప్తోర్సులు ప్రాతినిధ్యము గావలెననిరి, ప్రస్తుతవిధానము నియోజకవర్గమునకు తగినంత ప్రాతినిధ్యమును గలుగజేయుట లేదనిరి.

ఈ ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి సభ్యులందరును తమ ఇష్టమువచ్చినట్లు ఓటునీయవలెనని వెనుకటి కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వపద్ధతినే అవలంబించితిమని హెండర్సన్ గారు ప్రభుత్వము తరపునను తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు దీనికి తోడ్పడజాలరు. ఈవిషయమై చట్టమును ప్రవేశపెట్టరనిరి. ఈవిషయమును గూర్చి పోయిన రెండు ఎన్నికలయందును నియోజకవర్గమువారికి తెలియజేయ లేదనిరి. ఈ విషయమై అన్నిపక్షములవారి కిని భిన్నాభిప్రాయ మున్నదనిరి. ఇదివరలో క్వామన్సుసభవారి ప్రాతినిధ్యము నాలుగు పర్యాయములు నిరాకరించిరి. ప్రత్యామ్న ఓటులపద్ధతి చట్టమునజేర్చిన ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించెడివారనిరి. ప్రస్తుత ప్రాతినిధ్య విధానము తృప్తికరముగ లేనందున ఈ విషయమై ఆలోచించెదరనిరి. కాని ఒక చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదమని అభయమియరనిరి. 17 గు కార్మికులు ప్రతిపక్షముగ నుండిరి. (ఇందులో సగము మంత్రివర్గమువారు న్నారు) తక్కిన సగముమంది లిబరలుతో జేరిరి.

లిబరలు కార్మికులపట్ల కోపమును గ్రక్కుచున్నారని వీరు చేయవలెనని కావేషితో జేసిరనియు, బుద్ధివార్త కముగ తమ కోర్కెను నిరాకరించినందున ఆర్థిక ప్రత్యుత్తరము వెంటనే ప్రభుత్వము నోడింపవలెననియు తలంచుచున్నారు.

బిట్టి పరిశ్రమలు

సంరక్షక వర్తక పద్ధతి అవసరము విదేశీయుల పోటీ యుద్ధము

కేంద్ర దక్షిణాయాంశపుదేశములో అధిక విచారణను పూర్తి చేసివచ్చిన పార్లమెంటు సభ్యులు సర్. పి. ఎఫ్. దాస...

అమెరికా వైమానికుడు

ఇంతవరకు కనిపించలేదు. అలాస్కా తీరమున ఎచటైనా తలదాచుకొన్నాడేమో అనుచున్నారు.

సోవియటు ప్రభుత్వము

సుప్రీము ఆర్థిక సభయందు యుద్ధకాఖిల ఆజయవిస్మీ గారి పాత్ర బ్రాహ్మ్యుగాదు నియమింపబడెదరటం.

కెన్యావలన చట్టము

కెన్యా ప్రభుత్వమువాడు చలనచట్టముయొక్క చిత్తునకులు నొకదానిని బిట్టి ప్రభుత్వమువారి కంపిరి. ప్రభుత్వము దీని నాలోచించెదరు. అధినివేత భారతసంఘమువారు గూడ దీనిని పరిశీలించెదరు.

క్రొయిడో వైమానిక పనివాండ్రునమ్మె

అంతరించినది. ఉభయత్రా తృప్తికరముగ వ్యవహారము పరిష్కారమైనది.

అమ్మక మునకు

విశాఖపట్టణము జిల్లాలో అనేకనీలిమందు కార్మానాలు, భవనములు నివేశనస్థలముతో కూడ అమ్మబడును. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

RIPLEY & Co., Bimlipatam

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెలులభము! (ప్రాప్తభర్తృప్రత్యేకము) గుణభుధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి తెల్లకాకల...

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోల, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సక్సన్ దంతచూర్ణము

ఈ చూర్ణము జీవజన్తువులతో కయారు చేయబడినది. కల్ల సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. దర్శి 1-కి 2 అణాలు. దణక 1-కి రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 2 ఎ. ఆలంకా పిల్లపేడి, తిరుళ్ళిక్కోన, మద్రాసు.

దక్షిణ హైదరాబాదు

దేశభక్తుని ప్రసంగము (ఒకవిలేఖరి)

2౯ ఏప్రిలునాడు ఉదయము 2 గంటలరైలులో దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు సికింద్రాబాదు ప్రేక్షకులను దిగి విభాగతనాయకులగు శ్రీయుత వామననాయకుగారియంటి (వేంగంపేటలో) బసచేసిరి. ఆనాటి సాయంత్రము హైదరాబాదులో "వివేకవర్ధనీ నాటకశాల" యందుట మైదానములో దేశభక్తుని యుపన్యాసమునకై సభ సమావేశపరుపబడెను. సుమారు ౬ గంటలవేళ సభ యారంభమయ్యెను. దేశభక్తుని యుపన్యాసమునుగూర్చి కాలవ్యవధి లేమిచేతనికంతప్రకటనము జరుగక పోయినను, దాదాపు ౧౦౦ మంది సభ సలకరించిరి. ఉపన్యాస మింగ్గి భూభాషయందు జరిగినది. అనేకు లింగ్గి మరాఠీనాడు నిరాశాపరులై వెడలి పోయిరి. అందరికిని తెలియదగినభాష ఇంగ్లీషు అనుకొని అట్టిపర్వాలు చేయబడెను. ఆయినను, ఉపన్యాసాంతమున హిందీభాషయందు తత్సా కాంతము చెప్పబడియుండినచో బాగుగా నుండెడిది. దేశభక్తుడు ఆంధ్రమున కొన్ని మాటలైనను చెప్పియుండినచో, ఏంతో యశేతుతో వేచియున్న ఆంధ్రసాధు లానందించియుందురు. కాని రాత్రి ౮ గంటల రైలులో బెజవాడ వెళ్లవలసినవారై యుండినందున అట్టి యవకాశము లేకపోయెను. సభాసదులు మిగుల యోషికతో దేశభక్తుని యుపన్యాసమును వినిరి. నాటిసభకు సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రకవులగు శ్రీయుత చదివూడి సోమనాధరావుపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసవిషయము "మనసాంఖిళస్థితి" యనునది; దేశభక్తుని యుపన్యాససారాంశ మిక్రింద నీయబడినది:—

"నన్నింట్లమన ఉపన్యసింపుమని కోరియున్నారు. కడచిన కొన్ని సంవత్సరములలో ఇంగ్లీషున నుపన్యసింపు అలవాటు పూర్తిగా లేకపోయినది. అయినను నే నీంగ్లీషుననే యుపన్యసింపెదను.

శ్రీయుత వామననాయకుగారు నేను విశేషముగా దేశసేవ చేసినవని ప్రశంసించియున్నారు. వారి ప్రశంస కంతగా నేను పాత్రుడవుకాను. ఏమైన చేసియున్నావో అది కేవలము కర్తవ్యనిర్వహణమే. కాని అంతకంటె ఎక్కువయున్నది. అదియుగాక, ఫలితమునుబట్టిదా సేవయొక్క గొప్పదనమును మనము నిర్ణయించుట! కనుక ముందుగాని మన కార్యములయొక్క విలువ నిర్ణయింపబడదు.

నాయకుగార్లు ఆంధ్రదేశముయొక్క యాస్పత్రికమును శ్రద్ధించినారు. మహాత్ముని సహాయ నిరాకరణోద్వేగమున ఆంధ్రదేశము ప్రాముఖ్యము నందినమాట కొంతవరకు నిజమే. ఈయాధికృత మహాత్ముని యనుగ్రహము ఆశీర్వాదముయొక్క బలముని తెలుచుచున్నాను. ఇదిక విషయమునకు వత్తెను.

నేటి యుపన్యాసవిషయము, దేశీయరాజ్యములో నానందీవాడు ప్రపంచించుటకు లేగియున్నది. ఇచ్చటి స్థితిగతులనుబట్టియే యనుకొనక పోయినను, నేటి విషయము రాజ్యాంగవిషయమైన యభివృద్ధికిని చాల ముఖ్యమైనది. సాంఘికస్థితి సంస్కరింపబడినచో కాని స్వరాజ్యము లభింజాలదు, లభించినను నిలకబాలదు.

ప్రతిసంఘము వ్యక్తులపట్లమౌళికసేవ కాని వేరుకాదు. ప్రత్యక్షక్రియ మార్కులు కలిగియుండు ననుమాట వాస్తవమే కాని అట్టి మార్కులతోబాటు సంఘముయొడ అతడు చేయవలసిన విధులనుగాడ నుండును. అట్టి విధులను పాలించుచుండినచో కాని సంఘమున కాలి, పరస్పరస్నేహము నిలువ జాలవు.

హిందూదేశమున వసించుచున్న మనలో యెన్నియో మతములు కలవు. ఏ న్ని యో భాషలున్నవి. ఇట్టి విభాగములు మన రాజ్యాంగవిషయకాభివృద్ధిని ఎంతో మందగితి పోల్చుడజేయుచున్నవి. కనుక ఈవేర్వేరు భాగములకు మధ్యనుండు అంతరంగములను తగ్గించుకొనుమ పీఠిలో సరస్వతీ సూక్ష్మాభాషను కలిగించుకొనుట అత్యవసరమై యున్నది. హిందూమహామృద్యుని సభ్యుల

భారతవర్షమున మహామృద్యునిచాటి చాల ముఖ్యమైనది. వీరిసంఖ్య 2 కోట్లు. ఈజాతియొక్క ప్రాముఖ్యతను మరుగునాడదు. హిందువులకును మహామృద్యునియులకును మధ్య సమభావము, సోదరభావము, పెంపొందవలసియున్నది. దీని ప్రాముఖ్యతను గమనించుచో కాం

గ్రెగుమహాసభవారి నిర్మాణ కార్యక్రమమున దీనికి ప్రత్యేకస్థాన మివ్వబడినది. మతమునుబట్టి వేరుగానుండినను, మన మొకరి మతము నొకరము గౌరవభావముతో జూచుట కెట్టి యభ్యంతరమును లేదు. ఉభయజాతులలోను ప్రముఖులగువారు తత్వమును బాగుగా నెరిగియే యున్నారు. కాని సామాన్యులు పలుమా రీగొప్పయంతమును గ్రహింపజాలక స్వల్పవిషయములలో పోరాటములు చేర్చి పెట్టుకొనుచున్నారు. ఊరేగింపు పోవునప్పుడు వాయిద్యముల విషయముననో, దారియందేదైనచెట్టుకొమ్మ అడ్డముగా వచ్చుటలననో, ఒక్కొక్కజూరు యెంతో గొప్పరక్తసోతలు జరుగుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో ఏసంఘమువారు కొంత శాంతించినను చాలి యుండును. అట్లు చేయక సంఘమునకు ముప్పుతెచ్చిపెట్టుకొనుచు దేశముయొక్క కీర్తికి కళంకము నాపాదించుచున్నారు. ఇట్టి పోరాటములు పూర్తిగా నెన్నడు నశించి మనము భవ్యులము కాగలమో తోచుట లేదు. అవి ఈశ్వరుని యధీనముగా నున్నది. కాని నిజము విచారించినచో, ఈవిషయమున ఈశ్వరునివైన నిందపెట్టుటకంటె మనమే నిందనీయుల మనుకొనుట న్యాయము.

అస్పృశ్యులు

మరియొక ముఖ్యవిషయము అస్పృశ్యులను గురించినది. మన అస్పృశ్యులనబడు సోదరులు చాలాదుస్స్థితియందున్నారు. వారికి మంచి యిండ్లులేవు! ఆకాంగ్యభాగ్యము లేదు. భవనాధారములు లేవు. చదువులేదు. వేయేల వారికి సంఘమున కెట్టి సౌఖ్యమును లేదనటలో అతిశయోక్తియొండదు మనము వీరిని వంచము లందుము. ఈపంచమజాతియొక్క యెనికీ శాస్త్రాధారము కానరాదు! భగవద్గీతలయందేమి ఇతర మతగ్రంథములందేమి నాల్గవర్ణములు చెప్పబడియున్నవి. ఈ నాల్గవర్ణములను గుణకర్మలనుబట్టి స్పృశ్యించియున్నట్లు ఈశ్వరవాక్యము కనుక పంచజాతిని స్పృశ్యించిన మనమేయని చెప్పవలసియున్నది. మన మీ జాతివాకియెడ జూపు అనాదరము సిగ్గుచేటుగా నున్నది. పిల్లి కుక్క మున్నగు హిసాతిహీనములగు జంతువులయెడ మన మస్పృశ్యత కనవరచుటలేదు. తోడిమానవులను విశేషించి దీక్షితులనందలి పనులయందు ఎవ్వరి సహాయము వీడరానిదో అట్టివారివిషయములో మన ద్రవ్యవ్రత ఈవిధముగా నుండుట ఎంతకాచాలకరము. ఇట్టి యవమానకరముగ ఇచ్చటిని కిరికమయమున ప్రయోగించుటలననే, మనమును దక్షిణాఫ్రికా నుండును, కెన్యానందును మిగుల హీనముగా తలెవారివలన నాడబడుచున్నాము. కాంగ్రెసు పక్షమున నున్ను న్యాయముతోను సత్త్వము తోటకును పోరాడుచున్నాము. వీరి యుద్ధరణము, వీరి స్పృశ్యతా నిరాకరణము కంటె న్యాయము మరేమి కలుదు? నేను బ్రాహ్మణుడను. అస్పృశ్యతాపాపపాశబద్ధుడను. అట్టిన్ను మహాత్ముని అద్వితీయప్రభావము మార్చినది. అస్పృశ్యుల విషయమున కనికరము ప్రేమ నాహ్వాదమున ప్రతిపాదించినది. ఒక సంవత్సరకారాగారనివాసము నా కంటెయో గుణపాతము నేర్పినది. శ్రీశంకరాచార్యుల వారు ఈ ప్రకారము నెలవిచ్చియున్నారు. "బ్రాహ్మణుడా! నీవు ఇతరుని ముట్టుకొనుటలననే అపవిత్రుడయినచో నీవెందునను కొరగానివాడవు! ఆలోచించి చూడుడు. నిజముగా పంచమజాతి వ్యర్థుడా! అతని విషయమున వన కాశిన్యముతో గూడిన ప్రవర్తనను దలచి అతని శాంతచిత్తతను గమనింపుడు. మనమతము నరలించినవానిని, మన దేవతల పేర్లు పెట్టుకొనువానిని, వారి చిత్తమునకు శాంతి కలిగించు దేవత యున్న ఆలయమును చొరనీయుము. ఎన్ని తిప్పల పెట్టినను మన సేవ యెడతెగక చేయచున్న యాతని శాంతత వీల మన హృదయము కరిగింపగూడదు. అట్టిసేవను వారుచేయుట మానుకొనినచో తప్పుపగల జాతుల వారి గతి ఏమి కావలెను?

నెల్లూరిలో నొకమారు కాంగ్రెసు పక్షమున పనిచేయుచు నేను గూడెములోనికి పోయి వారిలో గూర్చుంటిని. మాటలాడితిని. వారెంతయు అచ్చెరువందిరి. సంతసించిరి "అయ్యా తమరు గూడెమున కేదయచేసెడితిరి" అనియడిగిరి. నేను "కాంగ్రెసుయొక్క యుద్దేశములను తెలిసి మీ అస్పృశ్యత తొలగించుట నిర్మాణ కార్యక్రమములలోని ముఖ్య భాగమని చెప్పితిని. "అయ్యా! మీరు స్వరాజ్యము సంపాదించి మాతో మంచిమాటలాడి 'ఏరు దాటిసేవకు బోడవల్లన్నా' అన్నట్లు తరువాత మమ్ము నెప్పటినిటిలో నుంచినచో మాగతి ఏమియని మన యుద్దేశముయొక్క యధార్థ్యమును సంశయించిరి. ఇట్టికథ లెన్నియో నాయనభవమునగలవు. నిజమేమనగా, వారు వనమాటల నింకను నమ్ముచుండుటలేదు. ఎందుచేత? వారివిషయమున మన పూర్వప్రవర్తనమునుబట్టి, పదిమాటలతో పనిలేదు, వారియెడ ఆవరణమాపుట చాలదు, వారి విషయమున

నాగయ్యను చేయమన్నామనట చాలదు. వారి సమానత్వమును మనమంగీకరింపవలయును. నేను మరల జన్మించినచో, ఇంత సహనముగల పంచమజాతిలో జన్మింపగోరునన్నానని మహాత్ముడు పరీక్షింపాకర్మమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనును! తరువాతి విషయము:

మన స్త్రీల ఆభరణములు

మన స్త్రీల ఢిల్లీలో అభ్యుదయము కొంత గంభీరము ఆరంభమైంది. వారిలో కొందరు తమహక్కులను అమగ నారంభించుచున్నారు. వారికి విశ్వక్రమముగా నబ్బుచున్నది. కాని యింతమాత్రము చాలదు. స్త్రీవిద్య విషయమున చాల నాలోచనము జాగ్రత్త అవసరము. సంఘజీవనమునందు స్త్రీల కర్తవ్యము లేదయో మగము బాగుగా తెలిసికొని, వానికనుగుణముగా వారి విద్యావిధానమును నిర్ణయింపవలయును. మన జేశ్ఠి ఇప్పడెట్లున్నదనగా, పురుషుల విద్యావిధానమే దోషభూయిష్టము. విద్యాసంస్థల కిందకో గార్డును, మాంటిసోరి మన్నును నవీకరింపవలయుననియుగమున నేను తూటానాడిట లేదు. కాని, ఆరంభవిద్యావిధానమున ఏర్పరపబడిన విషయములు మన జీవనమునకు కావలసినవిధమున లేవు. ఉన్నతవిద్యయు ఇట్టి ప్రాథమికవిద్య ననుసరించుచున్నది. మన కెట్టి విద్యకావలయును? ప్రతివ్యక్తియు తనజేశ్ఠసేవను ఆధ్యాత్మిక జరుపుటకు తగిన సామర్థ్యమునున్న విద్యగదా కావలసింది? నిజముగా మన కట్టివిద్యయే యొకగలబడుచుండినచో, “స్వరాజ్యము” లభించి ఎంత కాలమో గడచియుండెడిది. మనము మన యందు దుష్కరమును వైతిక దౌర్జన్యమును గాంచుచున్నాము. తద్వయముమాత్రము చేర్చుకొనెదము. ఆచరణము చూడము. జేశ్ఠసేవాపరాయణత్వము మనయందు స్థగితము కావలయు. జేశ్ఠచరిత్రమున కాంతి మంతముగ నభ్యాసము గల్గించునట్టి విద్య మరకవసరము. మన స్త్రీల యవసరములు ప్రత్యేకములు. శిశుపోషణము, గృహనిర్వహణము, ధర్మారణము ముఖ్యవిధులు. ఈ విధులు యథాక్రమముగా నెఱవేర్చు సామర్థ్యము వారి కలవరమవిద్య కావలెను. కొందరు ప్రత్యేకసామర్థ్యబలమున గృహవిషయములందును ప్రవేశించి జేశ్ఠకార్యములందును రాజ్యాంగమునందును పాలుగొనగలవారయినచో, ఆది ఆసాధారణము. అట్లు కావలసి నే ననుటలేదు. నేను నూచించినది సాధారణవిధానము. గృహనిర్వహణాది ముఖ్యధర్మముల నిరసించి, భర్త యొకమార్గమునను భార్య వేరొకమార్గమునను నడచుచు, గృహమునందలి పెద్దదికి భంగము కలిగించునట్టి విద్య మన స్త్రీల కవసరము లేదని నాయాశ్చర్యము.

హిందూధర్మశాస్త్రములం జేశ్ఠములనుచో, మన స్త్రీలకు వారసత్వపు హక్కులలో ఒకటియునులేదు లేనది నని. సోదరికి హక్కు లభింపక ఎన్నియోతరముల దూరమునకు వారసునకు హక్కు కలుగు ఉదాహరణములు కలవు. అస్తి లభించినప్పుడు పూర్వజున హక్కులు లభింపకుండుటయు గలదా? ఇట్టి సంక్లరింపవలయును.

సోదరులారా! మన మాతృదేశము చాల పవిత్రమంతమైనది. దీనియందెప్పుడు వాటిల్లినలోపములను తొలగించుకొందము. క్రైస్తవ వాఙ్మయమునందు పాలస్తీను జేశ్ఠమును, “ఈశ్వరుని నలన (పేమింపబడినదేశము)” అని ప్రశంసించును. మహాదేవ గోవిందరాణదేవగారు వదించినట్లు మన హిందూదేశము నిశ్చయముగా ఈశ్వరునినడ ప్రేమింపబడినదేశమని మనము నమ్మువలసియున్నది. ఇంత పవిత్రమగుదేశము మరెక్కడ లేదు. దీనిని స్వర్గధామముగా జేసికొందము. ఇంకటికో నాయవస్థాసముముగించును.

మిమ్ము ఆగ్రహములను తమ గంభీరభావములను ప్రకటించుచు, దైవముతో ప్రతియొకరును తమ కర్తవ్యమును నెఱవేర్చవలయునని ప్రసాదించి సభ్యుల నానందవాఙ్మయ ముంచినేసిరి. వెంటనే దేశభక్తుడు శ్రీయుత వామననాయకు గారితో గూడ పయనమై వెళ్ళిరి.

ఆంగ్లోద్యునివి కాసము

పర్యటనము

నిజాం రాష్ట్రానికి కేంద్రసంఘముపక్షమున కార్యదర్శియు, బూర్గులరామకృష్ణకారపు బి. ఏ. బి. యల్ గారును, శ్రీయుత రామచంద్రరావు ప్రాజెక్టువేటిగారును ఆంధ్రప్రదేశ్, పల్లి, ఆలూరుగల ఆంగ్లజన సంఘములో పోసింది. ఇటీవల సదాశివ పేటకు కార్యదర్శియు శ్రీయుత చిరాగు వీరన్నగారు, సోమేశ్వరరావు వేటిగారు భూమిగారును పోయి అచ్చట నొకసంఘము స్థాపించిరి. గ్రంథాలయములు ఈస్థలములలో కొలది దినములలో స్థాపితములగును ఆలూరునం దిదివరకే యుండిన గ్రంథాలయము గలదును స్థాపనమునందు బలపడును.

కేంద్రసంఘ పక్షమునగోరకప్రచారకులగు శ్రీయుత పువ్వాడ వెంకటప్పయ్యగారు, ఆలేరు కాంగ్రెసు డిప్యూటీ కమిషనరుల స్థాపించిరి. తరువాత సిద్ధిపేటకు వెళ్లి అచ్చట నొకసంఘ మేర్పరచి అచ్చట ఉమామహేశ్వర ఆంధ్రాలయమును బలపరచిరి. అచ్చటనుండి సిరిసెల్ల వెళ్లి ఉపన్యాసముసగిరి. అచ్చటను గంఘము స్థాపితమయ్యెను. తరువాత మువ్వపేటకువచ్చి ముగ్గుల వేములవాడయందు సంఘమేర్పరచిరి. వీరికనుగుణముగా బాదు, చెన్నూరు లకెట్టిపేట మున్నగు చారిత్రకస్థలములకు వెళ్లెదరు. పోయినవోట్ల వెళ్లి పీఠ తమయవస్థాసములనే జనుల యందు ప్రబోధము కలిగించి గ్రంథాలయములను స్థాపించుచున్నారు. ఇంకను కొన్ని దినములవరకు వీరి పనిచేయుదురని తెలిసినది. వీరిజేశ్ఠమిగుల శ్రామపాత్రము. వీరిసభలు జయప్రదముగా జరుగుచున్నవి.

ఇటీవల సిరిసెల్లలో వీరి యుపన్యాసము విని అచ్చటి మహమ్మదీయతహసీలుదారుగారు సర్కారి కార్యస్థానము లన్నియు ఉర్దూభాషలో నుండగా, ఎన్నడో చచ్చిన తెనుగును బహుటికి దీనులనెవని యేమి యనినట్లు. చచ్చినతెనుగు అనుట వలన వీరి ఆయోగ్యత ప్రపంచజ్ఞానభూస్వత వెల్లడియగుచున్నది. మహాభుత పహించిననిజము ప్రభువుగారు ఉపాధ్యాయ విశ్వవిద్యాలయమున ఆంగ్లోపన్యాసకపదవి నేర్పరచిరి. నిజము కా లేదయందును, ప్రతి యున్నతపాఠశాలయందును ఆంగ్లోపాఠ్యాలయల నేర్పరచిరి. కేవలము తెనుగు నేర్పరచు ప్రాథమికపాఠశాలల నేర్పరచిరి. ఆంగ్లమున నుపాధ్యాయులను ఉపాధ్యాయులను సిద్ధము చేయు బోధనాభ్యసన పాఠశాలలను నెలకొల్పెను. కోర్టులలో ఆంగ్లభాషనువాదకుల నియోగించెను. ఈరాజ్యమున ౬౦ లక్షలు తెలుగు మాతృభాషగా గలవారండిరి. గగము జేశ్ఠము ఇట్టిస్థితిలో చచ్చినతెలుగు అనుట తాస్సిలుదారుగారి యవ్యక్తత. వీరిట్లుంటు ప్రభువుగారి ఉదారభావములకు విరుద్ధము. వీరికముందు ఈవిషయమున నాలోచించుకొందురుగాక!

“నిజాం రాష్ట్రాన్ని ధులు”

అనుపేర నొకచిన్నపుస్తకము కేంద్రసంఘమువారిచే ముద్రింపించబడుచున్నది. దీనియందు విద్యభాష, వాణిజ్యము కృషి పరిశ్రమలు ప్రజాహితజీవనము మున్నగువిషయములయందు నిజాం రాష్ట్రాన్నిధులస్థితిని వివరింపబడియున్నది. నేలప్రతులు కేయించి హాల్మీమాడువైనల కొక్కొకటిచొప్పున ఈపుస్తక మమ్మలయు నని కేంద్రసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. దీనివలన ఎంతయో ప్రబోధ మేర్పడుననుట నిశ్చయము.

అస్సాముకాసనసభ - గవర్నరు

నిరాకరింపబడిన గ్రాంట్లు

నాల్గింటిని పునరుద్ధరించుట

పిల్లంగు, మే 2:— అస్సాము కాసనసభవారిచే నిరాకరింపబడిన గ్రాంట్లు:— తమ నిశ్చయమును వెల్లపుచు గవర్నరు గారి కార్యక్రమమున నొసర్చిరి. ఐదుగ్రాంట్లసందర్భమున కాసనసభవారి నిర్ణయము అంగీకరింపబడెను. రెండుగ్రాంట్ల సందర్భమున నిరకను ఎట్టినిశ్చయము నొసర్చుకొనలేదు. మిగిలిన నాల్గి గ్రాంట్ల సందర్భమునను కాసనసభవారి నిర్ణయమును గవర్నరు గారి కంగీకరింపజాలకపోవుటచే నాగ్రాంట్లు పరిపాలనకు ముఖ్యావశ్యకములుగా ప్రకటించెను.

గల్లూరు, నేజింగు నూపరింటెండ్లకు వేతనములను బత్తాలను నిరాకరించుచు కాసనసభవారు గావించిన తగ్గింపు ఆంగీకరింపబడెను. అజేప్రకారముగా, వారికిని, వారిక్రిందిబుట్లోతులకును పనినుండి తీసివేయబడుచునని నోటీసు ఈయబడెను. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్సందకు ఒకస్త్రీని అసిస్టెంటుగా నియమించుటకును, చాకీదారి, ఇంచాయరులకు ప్రతిఫలము నొసగుటకును, గ్రాంటులను నిరాకరించుచు సభవారుగావించిన నిశ్చయమును గవర్నరుగారి కంగీకరించిరి. మంత్రుల వేతనముల తగ్గింపును, స్త్రీములాంచి కెస్ట్రోలు నేర్పరుచుటకును, అందలి పనివారి వేతనములను కాసనసభవారు గ్రాంటును నిరాకరించిరి. గవర్నరుగారు దాని నంగీకరించిరి. నై నొకరిలోని పనివారు తొలగింపబడిరి.

ఈక్రింది గ్రాంటులను గవర్నరు పునరుద్ధరించెను. సెటిల్మెంటుపనులకు గ్రాంటులను కాసనసభవారు నిరాకరించిరి. ఈపనులు ముఖ్యావశ్యకములనియు ఈతగ్గింపు నంగీకరించుటయెడల ప్రభుత్వవిధానములకు భంగము గలుగుననియు గవర్నరుగారి కందిరి. డిప్యూటీ పోటీసు నూపరింటెండ్లకు వేతనములను నై నై నూపరింటెండ్లకును ప్రత్యేకరైల్వే సెలూనును అవసరమని గవర్నరుగారిచే పునరుద్ధరించిరి.

కమిషనరుయొక్క ఎస్టాబ్లిషమెంటు వ్యయముగలదు కాసనసభవారు గావించిన నామమాత్రము తగ్గింపును గురించి ప్రభుత్వము వారి కెట్టినిశ్చయమును గావించుకొనలేదు. కమిషనరు పదవులను నిర్వహించు విషయము ఆలోచనకుం దుండుటయే ఇందుకు కారణము. ప్రస్తుతముమాత్రము కమిషనరులు తమవ్యయమును తగ్గించుకొని 100) తగ్గింపును ఆచరణలో పెట్టవలెనని యుత్తరవు నొసగబడెను. అస్సాము కంజనీరింగు ఫర్వగువారి కొనగబడుచున్న అస్సాము అల వెన్ను మొత్తములో రూ 17500 ల తగ్గింపు సందర్భమున గూడ గవర్నరుగారి కెట్టియుత్తరవును గావించలేదు. భారత కార్యదర్శిచే నియమింపబడిన ఇండియను ఇంజనీరింగు సర్వీసువారికి భారత కార్యదర్శి యుత్తరువు ప్రకార మిదివర కొనగబడు అల్ల వెన్ను నే ఇతర ఇంజనీరుగూడ ఇదివరకు పొందుచున్నారు. ఇకమీద భారత కార్యదర్శిచే నియమింపబడిన ఇంజనీరులు అస్సాము ఇంజనీరింగు సర్వీసు వారును ఈఅల్ల వెన్నును దీసికొనరాదు. (అ. పై)

చెన్నపురి బజారుధరలు

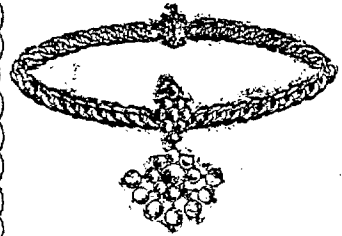
మే నెల 6-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు			
జనిములు బా 1-కి	ర 87-0-0	మొదలు 45-0-0	కూతు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు,	వశు
కునుమ తెనాలి	,, ప 48 గలవి	ర 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 45 గలవి	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0	
సువ్వులు	,,	24-0-0	26-0-0
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కండులు బస్తా 1-కి	ర 205	ర 12-0-0	ర 18-4-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 9-8-0	10-4-0
నెనలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-0-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0	18-12-0
ఉలలు	ర 164	,, 7-8-0	8-0-0
(3) నూనె వస్తువులు			
సువ్వులు నూనె బా 1-కి	ర 135-0-0	170-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము	,, 55-0-0	58-0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	ర 188 మి.కా.నూనె 129		
అముదము నూనె బా 1-కి	ర 160-0-0	160-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	ర 165-0-0	170-0-0	
కూరపసుపు	,, 125-0-0	180-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరు)బా 1-కి	ర 70-0-0	98-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిముందు మునుగు 1-కి	ర 45,	50	
కాశమా నీ పాయకట్టు	,, 60,	70	
కెల్లము బా 1-కి	ర 8-0-0	10-0-0	
చింతపండు బా 1-కి	ర 26-0-0	42-0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టులు రఖం బా 1-కి	ర 82-0-0	84-0-0	
చదరం	,, 82-0-0	86-0-0	
రవుండు	,, 81-0-0	87-0-0	
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంకు	ర 78-0-0	80-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి	ర 25-6-0	25-8-0	
నవరస 1-కి		18-5-8	
ఇత్తడి బా 1-కి	ర 295-0-0	305-0-0	
కాగి డిటా	ర 855-0-0	860-0-0	
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	ర 48-0-0	48-8-0	
(7) రంగులు చలిజరైను			
ఆవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు	ర 90-0-0	
వొట్టి కృష్ణుడు		డిటా	

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి ర 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను కాచిన చుండు పొట్టురాలుంటు, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మూనును. దీనివలన వెల్లె తెకలకు హానిగలుగక చక్కెరగల వెల్లెగల గలదు. అమ్మకాంజనండిబో, బొంబాయి - మద్రాసు.

అమృతాంజనము

ఒక సారి మాకు అర్జునునిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

స్త్రీలు కంఠము నందు ధరించు

చెయి ను అడ్డిగె

6 సా-13 సావరకు చేయవచ్చును. మజారి చేదారం సహాయము 10-15 వరకు గలదు.

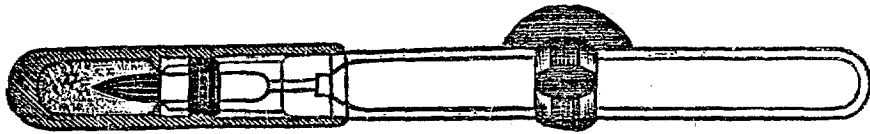
ఇ మి తే వన్ పతకములు ధర రూ. 30-50 వరకు గలదు.
(4) 172, పుట్టుకలకందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రాంటిస్ వేనా

హాకాటెన్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనవర్గి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అడ్వే లియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూజాతీయమునందు కూడ మిక్కిలిగా జనాదరణము కలుగుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాత్రకి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన కళానమ. ఒక తూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములకలకు చక్కగా వ్రాయును.
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

అనేకములగు బంగారువలకములను పొంది పొగడ్తగాంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

వేగు మందులు జిజ్ఞాసకలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారనుండి కాపాడినవి

సెట్టు రూ. 2-2-0 లు, ధర రూ. 1-2-0 లు.
ప్యాంగు, పోస్టేజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగులు ఉచితము.

సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద వివ్యావధము లిందుగలవు.

తంటివిలాసము: వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

పండిట్, మదరాసు. } ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచార్యులవీధి, బార్డిటవుక్, మదరాసు.

ఏజెంట్లు:— { దాదా కంపెనీ, చైనాబజారువీధి, జి. టి, మదరాసు.
స్వస్తిపార్వతి, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

{ ప్రతివృత్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2 8 0
నిండు క్యాలికోబైండు ఫెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము

తలపలపెట్టె నెం 212,

6, 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

ఎల్కే టిక్ పాకెట్టు లాంఛన్

పూర్తి సెట్టు 1 కి 2-4-0
చేజరు 1 కి 0-120
బట్ట 1 కి 0-6-0
సిగ్ లైట్ లైట్ స్పిండ్ల టూలు 1 కి 1-8-0
చావిబాడి, ప్రక్కన నూర్కూ, 50 పం. ల. పి.
చెరువుకి రాళ్లు డబ్బు 1 కి 0-12-0

మినియో క్రిక్ స్టోర్సు

83, చీనాబజారురోడ్డు,
మదరాసు.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు వంపిన వ్యక్తులు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

ధర్మలల పాలిటి సంతివి మేనాము, నిక్కాక శుక్ల నవ్వు, నిస్సత్తన, అతిమాత్రము, వీటిని హరించి మంచి బలమున, యావ్యమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు వర్తనపాదము. 2 డబ్బీలను వాడును.

20 తులముల డబ్బి రూ. 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-8-0,
పి. శి. ఏ. అందు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం వెరిదేసి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది కలెక్టర్ లోహాధిస్థులు, చూడక భస్మము, మొదలగువాటిని కర్మి కాస్త్రోక్తముగా కియారు చేయబడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు శుక్లము, మూత్రమునందు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సేకరంగముల, నడుమ నోప్పి, వాతకోగము, భ్వరములు, బలహీనత యితర స్త్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి కిక్కురీ కుడరును.

ఒక తులము బొంబయ్యల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0
3 బుడ్డల ఒక సారి అర్జును పంపిన ప్యాకెట్టు పోస్టాఖర్చులు యిశాము.

మా బొంబయ్యల క్యాటలాగ్ యిశాముగా పంపబడును

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,
Madras.